

Paulus en Virginia : tooneelspel, met zang

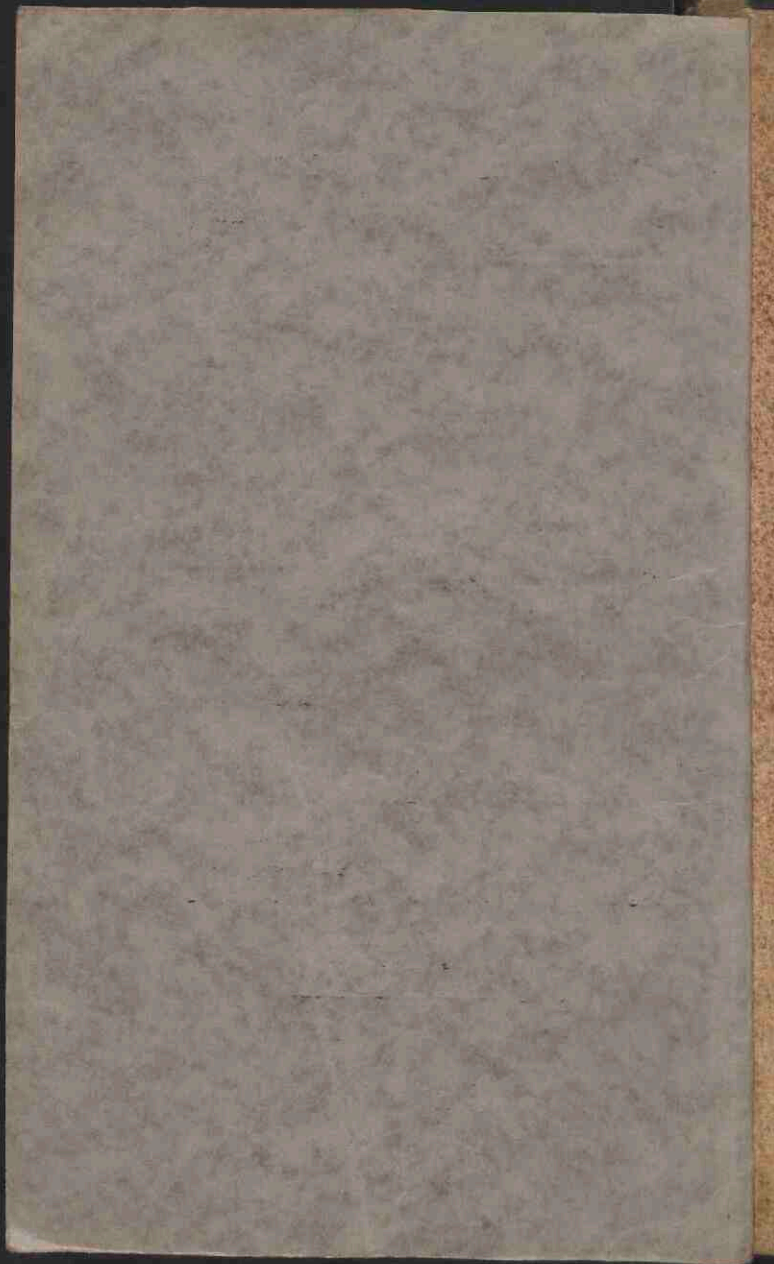
<https://hdl.handle.net/1874/372251>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
Prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 966

Dr. J. E. Mittel
N. 687a

+

PAULUS EN VIRGINIA.

PAULUS ET VIRGINIA

te Winkel 966

PAULUS EN VIRGINIA,

T O O N E E L S P E L,

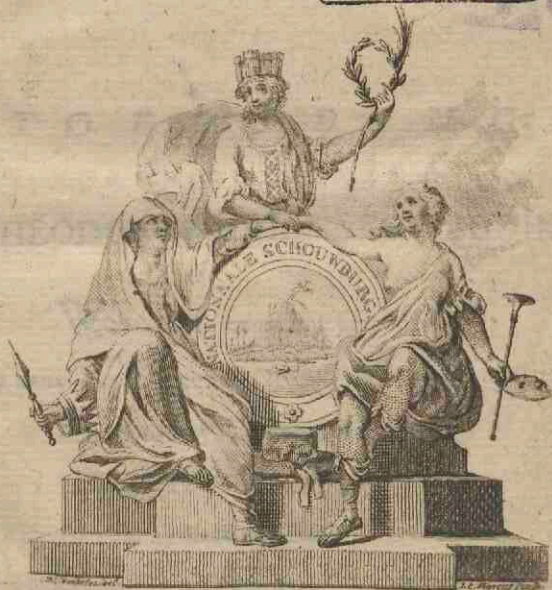
M E T Z A N G ;

G E V O L G D N A A R H E T F R A N S C H ,

D O O R

P. G. WITSEN GETSBEEK.

BIBLIOTHEEK
NOORD-BRABAND

Te AMSTELDAM, by

J. HELDERS en A. MARS, 1797.

Met Privilegie.

THE HISTORY OF THE
STATE OF VIRGINIA
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY
WILLIAM STUBBS
OF THE BAR AT LAW
IN VIRGINIA
PUBLISHED BY
G. W. WOODS, BOOKSELLER,
AT THE SIGN OF THE ANCHOR,
CORNER OF THE MARKET AND
NORTH-WATER STREETS,
RICHMOND, VIRGINIA.

PRINTED BY
G. W. WOODS, BOOKSELLER,
AT THE SIGN OF THE ANCHOR,
CORNER OF THE MARKET AND
NORTH-WATER STREETS,
RICHMOND, VIRGINIA.

T O E W T D I N G,
A A N D E N H E E R E
THEODORUS JOHANNES WEDDIK.

Wanneer de kunst bescherming vraagt
By hen, die al hunne eer in rang en rykdom stellen,
Daar zy van ydlen hoogmoed zwellen
Dat zich de kunst zo verr' verlaagt,
Dan zal zy haar verdienste derven,
Eenblos van schaamte zal haar lieve wangen verwen,
Als zy in haar' gewaanden vriend
Slechts een' vergulden weetniet vindt.

VI T O E W Y D I N G.

Maar zo zy, na veel ongeval,

Een' vrind ontmoeten mag, dien zy haar' vrind kan noe.
(men,

Dan kan zy zich met recht beroemen

Dat zy niet langer kwynen zal.

Wil hy haar zyn befcherming geven,

Dan kweekt hy d'yver aan; de kunst krygt vuur en leven,

Wanneer zy in dien waaren vrind

Een' eedlen kunstbefchermer vindt.

Zy heeft in u een' waar' Meceen',

Een' gullen vrind, die haar befcherming biedt, gevonden:

Gy, aan der kunsten eer verbonden,

Ó WEDDIK! ondersteunt haar fchreên;

Gy tracht haar' yver aan te kweken,

Gy, vatbaar voor het fchoon, toegevend voor gebreken,

Waardeert haar, daar ze in u een' vrind,

Die steeds haare eer verdedigt, vindt.

T O E W Y D I N G. VII

Ik, die myn' jongen levenstyd

Besteed om, door verdienste, op Pindus hooge tinnen

In 't heiligdom der Zanggodinnen,

De vrucht te plukken van myn vlyt,

Raak ligt verdwaald, en sta verlegen,

Wanneer, ik op die steile en schaars betreden wegen,

Geen leidsman, geen ervaren vrind,

Die my zyn' bystand aanbiedt, vind.

Of zo ik op die gloriepaën

Met moeite een weinig meer den tempel ben genaderd,

Maar helgedrochten zie vergaderd,

Die my beletten voort te gaan,

Dan zie ik ras myn onvermogen:

Vergeefs is al myn moeite, en vlyt, en yvrig pogen;

Indien ik geen deelnemend' vrind,

Op wien zy vruchtloos woeden, vind.

VIII. T O E W Y D I N G.

Uw heuschheid, zonder wedergaë,
Uw loflyke achting voor Apollo's voedsterzoonen
Zal de onbeschaafdheid ligt verschonen
Van PAULUS en VIRGINIA.

Dit lieve paar, zo schoon van zeden,
Zal Amstels schouwtooneel aan uwe hand betreden,
Terwyl 't in u een' eedlen vriend,
Nog meer, een' tedren vader vindt.

Heb deernis met MEVROUW LA TOUR,
Die, zonder bystand, zich moet van haar dochter scheiden,
Wil MARGARETHA, wil haar beiden
Vertroosten. Denk wat haar weërvoer,
Als zy haar kinderen verloren!..
Gy zult, meëdogende, haar jammerklachten horen:
Strek haar, en haar beminlyk kind
Tot een' LA BOURDONNAIS, een' vriend.

T O E W Y D I N G. IX.

Euterpe, die de melody
Der toverklanken, die de kiesfche zinnen ftrelen,
Zo kunstig op de fchouwtooneelen
Veréénigt met de poëzy,
Zal u, voor my, in grootscher klanken,
Ó W E D D I K! mogelyk in later' tyd bedanken,
Dat nu dit lieve paar een' vrind,
En ik een' kunstbefchermer vind.

P. G. WITSEN GETSBEEK.

1797.

V O O R B E R I C H T.

*H*et is geenszins myn oogmerk om, by gelegenheid dat myn Paulus en Virginia ten tooneele staat te verschynen, my de verdediging van de Opera te onderwinden, noch in het geen tegen dezelve geschreven is te wroeten. Een Opera, ontbloot van gezond verstand, natuurlyken samenloop van omstandigheden, en enkel opgepronkt met marionnetten verzonningen, is een wanscheppel; dit zal ik nooit iemand tegenspreken; maar ik kan ook tevens niet verdragen dat men alle zangspellen, zonder onderscheid, voor onnatuurlyk uitkryt, en, als wanscheppels, veracht. Zangspellen, zo na mogelyk volgens de beste kunstregels samengefeld, hebben, behalven de muzyk, die doorgaans daaraan den meesten luister byzet, ongetwyfeld zo wel hunne verdienste, als cenige andere tooneelmatige arbeid; immers de ouden schaamden zich niet om de reiën in hunne treurspellen te volgen; en zelfs zy, die op verre na geen voorstanders van de Opera zyn, ontzien zich niet, de ouden op hun voetspoor volgende, de reiën insgelyks in het hooge treurspel te bezigen.

Sints eenigen tyd denkt men gunstiger over het zangspel, en deszelfs verachters beginnen te erkennen dat de Opera-

arbeid ook zyne verdienste heeft, met betrekking tot
 vreden, zo wel naarvolger als vervaardiger; inzonder-
 heid wanneer de naarvolger iets meer dan een vertaler in
 proza is, en niet te los met de zangstukken omspringt,
 waarby niet zelden de arme komponist de meeste schade
 lydt, en zyn arbeid, die hem zo veel moeite en hoofd-
 breken gekost heeft, moet zien verknoeljen en bederven,
 om de gebreken van den onkundigen prozavertaler en
 armzaligen vaersvertolker te verhelpen, ten einde deze
 door zulk een niets betekenend werk ook al aanspraak zal
 durven maken op den naam van dichter!.. Hoe gemaklyk
 is het dan dichter te worden! ja, het moest niemand ver-
 wonderen als binnen weinig tyds het getal der dichters
 legio wierd: een Opera in proza vertaald, de zangstuk-
 ken zonder kadans, maat, rym, ja, zelfs zonder zyn nooh
 slot, of, om my van eene uitdrukking, die ik onlangs in
 den schouwburg hoorde, te bedlenen, „de kunstvereischten
 „aan de muzyk opgeöfferd”, en men zal dichter of dichte-
 res wezen, zowel als de geenen, die de heerlykste stukken ver-
 vaardigd, of de uitlandsche meesterstukken met de onbegrype-
 lykste kunst naargevolgd, en tot de schoonste sieraaden van
 den Nederlandsehen zangberg gemaakt hebben.

XII. V O O R B E R I C H T.

Ik heb dit stuk uit eigen verkiezing in vaerzep naargevolgd, hoewel ik met proza had kunnen volstaan; te meer nu daar het oorspronglyk in proza was; maar ik kon van myzelven niet verkrygen om ook by te dragen tot het verbanen der poëzy van het tooneel, behalven myne ontevredenheid, dat ik voor een' arbeid, van zulk eene geringe waarde als een prozavertaling, een gelyk voorrecht zou genieten met hen, die den moeiljksten kunstarbeid ondernomen en met roem volbragt hebben; gelukkig nogthans indien door deze behandeling de styl niets van het oorspronglyke naïve verloren heeft, noch de redeneringen gemaakt en slyf geworden zyn! Wat de zangstukken betreft, zy die weten welk een moeite het is om op reeds gekomponeerde muzyk woorden te vervaardigen zullen wel ligt eenige vryheden verschonen, die ik verplicht was te nemen; hierin ben ik ook reeds vóórgegaan van de heeren Uyenbroek, Lynslager, Ruloffs, Pypers, Roullaud, Ogelwight en anderen, die hun kunstvermogen, onder anderen, ook aan den operaarbeid besteed hebben, en de stukken, die het geluk hadden onder hunne handen te vallen, tot luister van den schouwburg deden strekken; in hunne schaduw heb ik het gewaagd hun spoor te drukken, en op

door hen gebaande wegen een bloempje vindende, dat
 argvuldig op te rapen en daarmede myne jeugdige zang-
 odin te versieren.

Wat het stuk zeive aangaat, het onderwerp is genomen
 uit den roman van den beroemden Saint Pierre (*), die
 ook vertaald te vinden is in het eerste deel van het Ma-
 gazyn van Romansen verhalen, te Rotterdam by J. Meyer
 uitgegeven, en die voor het grootste gedeelte een waare geschie-
 denis ten grondslag heeft. LA BOURDONNAIS, hier
 als de Gouverneur van l'Isle de France voorkomende, is
 geenszins een verdichte persoon: Raynal tekent het vol-
 gende van hem aan (**):

„LA BOURDONNAIS was geboren te St. Malo.
 „In den ouderdom van tien jaaren had hy dienst geno-
 „men ter zee. Niets had den loop zyner tochten gestoord
 „en overal heeft hy uitgemunt. De Arabieren en de
 „Portugeezen, die gereed stonden om elkander op de zee
 „van Mokka te vermoorden, had hy verzoend. Hy had
 „Mahé ingenomen. Hy was de eerste onder de Franschen
 „die verzonnen had zich in de Indische zeeën ten oorlog
 „toe te rusten. Zyne bekwaamheid in de bouwkunde stelde
 „hem

(*) Etudes de la Nature. Toin. V.

(**) Gesch. der beide Indiën. II Deel IV Boek. Bl. 90 en 91.

XIV. VOORBERICHT.

„hem in staat om valmaakte schepen te bouwen, hy
 „genoegzaam in de zeevaartkunde bedreven, om ze
 „alle de gewesten des aardbodems te geleiden, en door zyn
 „dapperheid zou hy ze tegen eene even zo geöote mis-
 „verdedigd hebben. Zyne maatregels droegen het met
 „teken van vernuft; en de geest van uitvoerige besche-
 „dingen, welke hy in den hoogsten trap bezat, maak-
 „te zyne uitsichten niet bekrompen; zyne ontwerpen war-
 „den eeuwduelig, en zyne bevelen altoos duidelyk en naau-
 „keurig; de zwaarigheden dienden alleen om zyne natu-
 „ryke werkzaamheid op te wakkeren, en om de bekwaam-
 „heid te vertonen, welke hy bezat, om voordeel te trekken
 „van de menschen die hem onderworpen waren; alle
 „beschuldigde men hem van eene overmatige zucht te
 „rykdommen; en men moet bekennen dat hy geenszins
 „kiesch was omtrent de keuze der middelen welke hem
 „konden bezorgen”. Ik heb gedacht wyne lezers en aan-
 „sehouters geen ondiensst te zullen doen met door dit uit-
 „treksel hen een weinig meer met deze personaadje bekent-
 „te maken, en den akteur, die hem voorstellen zal, min-
 „der meer een origineel te geven, dat te meer interesseert
 „dat het wezenlyk bestaan heeft.

Ik beveel dan dit vaderlooze paar in de bescherming van het kunstminnend publiek: ik vertrouw dat de gulhartige ongekunstelde redenen dezzer in de natuur opgevoede en door de beschaving der groote waereld nog niet bedorven kinderen de ooren der kunstkenneren niet zullen mishagen, terwyl ik, door een' gelukkigen uitslag aangemoedigd, wel verre van de kunst vaarwel te zeggen, voor zo verre myne noodzakelyker bezigheden zulks toelaten, myne kracht en zal beproeven, om ons nationaal tooneel met stukken van meer belang te verryken; nog meer indien ik de vrindelyke onderrichting en goedhartigen bystand myner in jaaren en kunde meer gevorderde kunstgenooten niet onwaardig ben.

M I S S T E L L I N G.

Bl. 56. regel 9 van onderen staat wenk. lees denk.

P E R S O O N E N.

LA BOURDONNAIS, *Gouverneur van l'Isle de France.*

MEVROUW LA TOUR.

MARGARETHA.

PAULUS, *zoon van Margaretha.*

VIRGINIA, *dochter* }
DOMINGO, *neger* } *van Mevrouw La Tour.*

DE PASTOOR.

DORVAL, *een planter.*

ZABI, *neger van Dorval.*

DE HAVENMEESTER.

JOSEPH, *een kind.*

INWOONERS.

NEGERS.

SOLDAATEN.

DIATROOZEN.

Het tooneel is op l'Isle de France.

PAULUS EN VIRGINIA,

TOONEELSPEL, met ZANG.

EERSTE BEDRYF.

Het tooneel verbeeldt een woest gedeelte van l'Isle de France, en de oevers van eene breede beek, die dwars door den weg stroomt; deze beek, waarvan het water zeer hoog schynt by het begin van dit bedryf, is vol punten van rotsen, die boven het water uitsteken; zy zyn zo dicht by elkander gevoegd, dat men 'er droogvoets kan overkomen, met van de eene rots op de andere te stappen. Verder een woest verschiet, dat somber en schilderachtig is; verscheiden bananenboomen zyn hier en daar verspreid; een palmboom staat midden op het tooneel.

Op het einde van de ouverture hoort men het gerucht van eene regenbui. By het opgaan van het gordyn staan Paulus en Virginia onder den palmboom; zy hebben beiden hun hoofd met het kleed van Virginia bedekt.

EERSTE TOONEEL.

PAULUS, VIRGINIA.

PAULUS.

Vrees niets; voeg u maar dicht by my.

A

VIR-

3 PAULUS EN VIRGINIA, 19

VIRGINIA.

Myn broeder! Ach!

PAULUS, *het kleet van zyn hoofd doende.*

Ziedaar, de bui is reeds voorby.

De regen houdt thans op.

VIRGINIA.

Gestadig regenvlagen!

PAULUS.

Wy zyn thans in 't saizoen: mischien
Is dit de laatste.

VIRGINIA.

Denkt gy dat?

PAULUS, *den boom verlatende.*

Ik zal eens zien;

Laat u intusfchen niets vertfagen:

Gy weet toch, myn Virginia!

Dat ik my op het weér versta.

Hy ziet naar den horizon.

Kyk, kyk!

VIRGINIA.

Wat mag dit luchtverschynfel wezen?

PAULUS.

Het is de regenboog: zodra

Men dien bespeurt behoeft men niets te vrezen;

En

En daar in 't einde ons niets meer deert,
 Moest gy het aartig liedje eens zingen,
 Dat u Domingo heeft geleerd:
 Dit zal uw' angst misfchien bedwingen.

VIRGINIA.

Zeer gaarne.

N E G E R L I E D.

Zoé weg is voor myne oogen:
 Vaarwel! myn geluk is heen.
 Vrind zal blyven opgetogen;
 Niets denken dan u - alleen.
 Dag voor my geen zon laat fchynen;
 Bloem geen reuk meer voor een' zwart;
 Nacht fleep van myn oog verdwynen;
 Praten ik maar met myn hart.

Als gy van de stad weérkomen,
 Zingen als een nachtegaal;
 Hart toen altoos zonder fchromen,
 Oog in traanen menigmaal.
 Kusfchen u, van liefde fterven,
 Zeide gy my, hebt begeerd.
 Schoonfte dag op reiz' te zwerven,
 Dag is dat men wederkeert.

PAULUS.

Uw liedje is lief; maar nog veel meer, als gy

Het zingt.

VIRGINIA.

Kom aan, weet gy 'den wég om t'huis te
 My dunkt, al pratende zyn wy (koment

4 PAULUS EN VIRGINIA,

Zeer verre in dees vallei verdwaald geraakt; daarby
Sterf ik van honger, en begin alreë te schromen
Dat ons mischien de nacht verrassen zal.

PAULUS.

Kom, kom!

De nacht!.. Ei, denk 'er niet eens om:
De zon brandt op ons hoofd; de boomen
Verspreiden naauwelyks een schaduw om zich heen.
Wanneer de zon wat hooger is gekomen
Vertrekken wy; wees maar te vreën.
Ziedaar nog voorraad; maar die niet zeer lang zal firekken.
Doch waarlyk, ik verbeur myn hoofd,
Indien wy zo verr' zyn als gy het wel gelooft.
Hy zet het mandje op den grond.
Wacht, ik zal daadlyk wel ontdekken...

Hy ziet in de lucht.

Wanneer wy zyn van huis gegaan,
Bespeurde ik wel dat daar van daan
De wolken zó en zó ons allen tegen dreven:
En nu, vermits de wind in 't oosten is gebleven,
Zo volgen wy ze, en ik denk ras by huis te zyn:
Gy ziet ik overleg het syn.

VIRGINIA.

Hoe ongerust zal uwe en myne moeder wezen!
Zy zyn dit toeven ongewoon.
Het spyt my dat ik dus haar liefde en zorg beloon:
Gy zult my nimmer weër belezen.

Ik min haar beiden even teêr,
 Zy worden beiden even zeer,
 Om haare goedheid, van de gantsche streek geprezen.

PAULUS.

En ik dan? Noemt mevrouw La Tour my niet haar' zoon?
 Zal ik dit niet ééns waarlyk wezen?

Wy zullen trouwen, zo ik hoop:
 Dan komt 'er ook een tyd, dat ik niet heb te vrezen
 Dat myne zuster, die alsdan myn vrouw zal wezen,
 Gedurig gaan zal op den loop,
 Als ik haar vérg me een' kusch te geven,

Haar naderende.

Die toch zo weinig kost.

VIRGINIA, *hem de hand op den mond
 leggende.*

Ach! spreek niet meer hiervan.

Zie d'angst, waardoor ik word gedreven,
 En oordeel of ik schertsen kan.
 Neen, laat ons liever wat van onze moeders praten,
 En van haar grievend hartverdriet.

Verwyderd van haar land, ten prooije aan snart gelaten,
 Moet onze liefde en troost haar baten.

Maar, Paulus! zeg, bespeurt gy niet
 Dat myne moeder, sints drie dagen,
 Dat zy een' brief uit Frankryk kreeg,
 Meer dan voorheen schynt neêrgeslagen?

Wist ik de reden maar ter deeg'!

6 PAULUS EN VIRGINIA.

Och! indien ik of gy kost lezen,
En wy dien brief eens voor een poos...

PAULUS.

Virginia! dit zou zeer slecht gehandeld wezen:

Wy steelden een geheim. Maar 'k stel haar schadeloos
Voor 't misfen van het land, waarin zy zyn geboren;
Want tot bestierder onzer woningen verkoren,

Heb ik die zó geschikt gelyk die, naar men zegt,

In Frankryk worden aangelegd.

Op dat haar dit verblyf te meerder zal verblyên,
Noemde ik 't eene eind' Bretagne, en 't ander Normandyën:

Dit zyn de landen, die zy, reeds zo lang geleên,

Bewoonden. Onze bezigheên

Zyn dat gy reeds weet huis te houên,

Ik met Domingo 't land bebouwen,

Den tuin verzorgen; doch ik laat het daarby niet:

Ik zie ook naar ons suikerriet.

De beide palmen, die genoemd met onze naamen,

En die Domingo, vol van vreugd, met eigen hand,

Toen wy geboren zyn, heeft voor ons huis geplant,

Verheffen heerlyk zich te samen.

De kinderliefde sproot by ons uit moedermin;

Ik ben uw boezemvrind: gy zyt myn hartvrindin;

Ik heb u lief, gy my; wy durven 't vry verklaren

In 't byzyn onzer moeders, die

't Zo veel vermaak geeft, naar ik zie,

Dat zy ons zulks zien openbaren,

Als 't ons genoeg en geeft, dat wy

! Het zeggen mogen.

VIRGINIA.

Ach! myn broeder! ach!.. ziet gy?...
Een zwart' schynt naar ons toe te komen!...
'k Word bang.

PAULUS.

Foei! wordt gy bang by my?

T W E E D E T O O N E E L.

PAULUS, VIRGINIA, ZABI.

VIRGINIA.

Ach! zie! in welk een' staat is hy!

PAULUS.

Zie met wat moeite hy zich voortsleept langs de boomen!..

'k Zal hem myn' arm aanbieden... Stil!

VIRGINIA, *hem tegenhoudende.*

Als by u kwaad deedt...

PAULUS.

Maar zal by dan niet bespeuren

Dat ik hem ondersteunen wil? —

Kom, goede vrind!

ZABI.

Dank! Zabi op wilt beuren;

Hebt goede harten, en zyt blank;

Beklaagt de zwarten? Dank u, dank!

PAULUS.

Ga zitten; stel in ons vertrouwen:
 ...k Heer Paulus, zy, Virginia.

ZABI.

Ó! Ken die goede menschen, ja,
 De kindren van die twee mevrouwen,
 Heel 't ciland lief heeft, woont digt by.

PAULUS, tegen Virginia.

Wel, zuster! ziet ge nu dat wy
 Zo verr' van huis niet zyn?

Tegen Zabi.

Zeg ons uw tegenspoeden...

Ach, lieve Hemel! zie, zyn beiden voeten bloedent

Zabi gaat op een zodenbank naast Virginia zitten, die hem met haar' zakdoek het zweel van het voorhoofd afdroogt. Paulus plukt bloed, met welke hy de voeten van den neger ontwindt.

T. R. I. O.

PAULUS.

Verhaal ons uw leed, zo grievend,

Goede zwart'!

Open uw hart;

Ziedaar myn zuster, zo is menschlievend';

Wy nemen deel in uwe smart.

TA O N E E L S P E E L.

ZABI.

Lief meisje zal wren

Dat ik heb verdriet:

Haar goedheid vergeten,

Neen dat zal ik niet.

PAULUS en VIRGINIA.

Zeg ons uw verdriet.

ZABI.

Een meester veel' jaaren

My doet kwaad, heel groot;

Naar vreemd land zal varen,

En zoeken de dood.

Nieuw' meester verkopen,

Met hem verr' moet gaan:

Dees plaats zal ontlopen,

Ik moet hier van daan.

Ik wensch om te sterven,

In zeer korten tyd;

Myn hut wie zal erven?

Myn kindren ben kwyt.

ZABI.

PAULUS en VIRGINIA.

Lieve dood! ach! nader:

Ik heb groot verdriet;

Myn hut, en te gader

Myn kindren verliet.

Ach! arme vader!

Ik beklaag een' vader

Na zoveel verdriet;

Zyn einde komt nader,

Men spaart hem nog niet.

Ach! arme vader!

PAULUS.

Kom, ongelukkig man! kom, ga met ons: gy zult
Domingo helpen; u zal voortaan niers ontoreken.

Indien onze oogst myn' wensch vervult,
 En 't geen my opbrengt dat ik reken,
 Of ik ook sparen zal! ô! Heb maar wat geduld!
 Voor 't geen ik win, gy moogt vry hopen,
 Zal ik uw beide kindren kopen.

ZABI.

Och! dank u zeer, met al myn hart.

PAULUS.

Gy lydt voorzeker zeer veel smart.

ZABI.

Heb sints twee dagen my, met angst en moete en zorgen,
 By dag in 't gintsch gebergte, en 's nachts in 't bosch verbor-
 gen.
 Half dood van honger en gebrek,
 Vervolgd van iedereen', myn' meester ben ontlopen,
 Die Zabi Franschman wou verkopen,
 Die morgen staat op zyn vertrek.
 Wou my verdrinken, daar ik niets meer had te hopen;
 Maar nu ik eindelyk nog goede blanken vind,
 Wil ik niet sterven, neen.

VIRGINIA.

Herstel u, goede vriend!

T R I O.

PAULUS.

Vermoeid van lang in 't rond' te zwerven,
 Laags rotfen, en verscheurt door wee,
 Zoudt gy weldra van honger sterven.

Tegen Virginia.

Deel hem van onze vruchten meê:
 Uw hart tot ondersteunen nopend',
 Is u een' dienst doen; heel zyn smart:
 De hand, die zich tot wêldoen opent,
 Koopt een genoeg voor het hart.

ZABI.

Och! vruchten!.. och! wat zyn zy zoet!
 Het leven ik heb weêr gekregen:
 Niet sterven ik: gy zyt zo goêd.

Tegen Paulus.

Dank u.

Tegen Virginia.

'k Wensch, lieve meisje! zegen.

ZABI.

PAULUS en VIRGINIA.

Och! Zabi voelt dat hy gewis, s hy by haar, by hem mag leven, Voorzeker hoogst gelukkig is. et meer voor boozen heer zal beven.	}	Die van zyn vrucht kan haar } andren geven.	ó Wy gevoelen dat, gewis, Nu wy dit vrolyk uur beleven, Die geen het hoogst gelukkig is, Die van zyn vrucht kan haar } andren geven.
---	---	---	---

PAULUS.

Gy zult deez' avond by ons komen,
 Zyt gy nogthans veel te afgemat,
 Wel nu, blyf zitten, rust nog wat:
 Ik neem wat takken van de boomen,
 maak een hutje: gy zult zien of ik 't versta.

Stil,

Stil, tegen Virginia.

Hoor hier eens, myn Virginia!

Vraag of hy drinken wil.

Hy zoekt takken van boomen by elkander.

VIRGINIA.

Hebt gy geen dorst?

ZABI.

Och, ja

VIRGINIA.

Ik heb hier digt by een bron vernomen;

Wacht.

*Zy vertrekt.*PAULUS, *zyn werk beziende.*

Dat gaat als de wind.

ZABI.

Omtrent zo oud als zy
Voor Zabi zorg, als voor hunn' vader, dragen!.

Haar jeugd zie, ik my moet beklagen:

Geloof de kindren zie van my...

Ach, arme Zabi!

VIRGINIA, *komt te rug, met water
in haar hand.*

Drink.

Zy doet hem uit haare handen drinken.

Zo gy

Nog niet genoeg hebt, dan doe ik een tweede reis!

ZABI.

Dat my verfrist!... Dank, lieve meisje!

Ik ben verloren! ach! daar komt mynheer!... wat raad!

VIRGINIA.

Ach! broederlief! wat ziet hy kwaad!

Tegen Zabi.

erberg u achter ons.

DERDE TOONEEL.

PAULUS, VIRGINIA, ZABI; DORVAL,
met een' stok in de hand, NEGERS.

DORVAL, *tegen zyne negers.*

Daar is hy, bindt zyn handen.

PAULUS.

Mynheer!...

DORVAL.

Gehoorzaamt!

PAULUS, *op een' vaster' toon.*

Neen!

DORVAL, *dreigende, tegen zyne negers.*

Volbrengt wat ik begeer.

VIRGINIA.

Myn broeder!... Paulus!... Ach, mynheer!..

PAU-

14 PAULUS EN VIRGINIA,

PAULUS, *tegen Virginia.*

Een' ongelukkigen, omzwerfend' langs de stranden,
Gedoemd tot harde flaverny,
Te ontrukken aan zyn kroost!.. — Mynheer! heb medel!

DORVAL.

Jonge onvoorzichtige! met welk een recht wilt gy
Myn' onbepaalden wil weêrstreven?

PAULUS.

Dit recht is ieder' mensch gegeven,
Dat hy zyn' naasten mag verdedigen; en hoe. . .

DORVAL.

Maar deze slaaf behoort my toe;
Ik heb hem den gouverneur verkocht: den koop te breken
Is my onmooglyk, en ik stelde hem te leur:
Ik moet hem leveren.

VIRGINIA, *schielyk.*

Hoe! aan den gouverneur,
Die myne moeder, toen zy kwam bescherming smeekte
Met snaad bejegende, en zo hard
Behandelde!... ach! hoezeer beklag ik d'armen zwart!

DORVAL.

Mynheer La Bourdonnais!... Ik zie wel, jongelieden
Dat gy hem geenszins kent: dit raakt me ook niet, ik ko
Tot zyn verdediging toch ook niet hier; maar om
Myn voordeel, en myn eigendom
Weêrom te halen, dat my schandlyk wilde ontvlieden

Op dat ik aan 't verdrag voldoening geven kan,
 Dat ik gemaakt heb met een' braav' en eerlyk' man,
 En dezen deferteur te lonen,
 Gelyk hy heeft verdiend. — Komt, negers! vat hem aan,

PAULUS en VIRGINIA.

Mynheer! ach! wil hem toch verschonen!

DORVAL.

Neen... Vlugten!... Van my weg te gaan!..

PAULUS.

Is onze schuld, mynheer! hy keerde naar uw woning;
 Wy zyn het, Paulus en Virginia, door wie
 Hy opgehouden is: wy vragen u verschoning;
 Ik bid vergeef ons alle drie.

VIRGINIA, *stil, tegen Paulus.*

Hoe! zegt gy dat wy hem hier hebben opgehouden?
 Gy liegt!

PAULUS, *stil, tegen Virginia.*

Om bestwil.

DORVAL, *stil, hen beschouwende.*

Ja, hoe meer ik hen bezie,

Hoe meer belang, hoe meer vertrouwen

Ik in dit lieve paar moet stellen.

ZABI, *zich voor Dorval op de kniën werpende.*

Och! wil my

Vergeven, meester! maar, zo gy

Verkocht hadt Zabi met zyn kinderen, zou hy

Gehoorzaamd hebben; maar alleen van hier vertrekken
Verlaten...

DORVAL, *tegen Zabi.*

Stil!

Virginia beschouwende.

Zy weet myn medicy' te wekken.

VIRGINIA.

Mynheer! ach, zie eens hoe hy schreit!

Wat is hy droevig en verlegen!..

Kom aan, mynheer! laat u bewegen,

En toon hem uw meêdogendheid:

Opdat, wanneer wy straks naar huis vertrekken,

Een goede reden, een geluk, door ons bereid,

Tot onze ontschuldiging kan strekken.

DORVAL.

Virginia! gy hebt wel veel welsprekendheid.

Tegen Zabi.

Sta op; ik heb het u vergeven.

Tegen de negers.

Doet hem geen leed.

ZABI.

Dank, meester!

DORVAL.

Dank veel.

Dees lieve kindren: hun verzoek trof me. Op myne

't Is moeilik de onschuld te weerstreven.

Loop schielik naar uw' nieuwen heer,

Die zich deez' avond moet met u aan boord begeven.
 Wat uwe kinderen betreft, wees maar te vreên,
 Gy zult ze ééns wederzien.

VIRGINIA, *stilt, tegen Zabi.*

Wy zullen ze wel kopen.

DORVAL.

De braave gouverneur, om zyne minzaamheên,
 Geächt, ja, byna angebeên,
 Keert niet naar Frankryk, zo wy hopen,
 Dan om beloning van zyn deugd en braaf gedrag
 Te ontfangen. 't Eiland bloeit gedurende' zyn gezag:
 Elks liefde zal hem tot een rasche weêrkomst nopen.

Nu, lieve kindren! goeden dag!

Heel 't eiland mint u: en ik zie het is met reden,

Hy gaat heen.

PAULUS, *Zabi omhelzende.*

Nu, goede zwart'! vaar wel! denk aan Virginia.

VIRGINIA.

En Paulus.

ZABI.

Ja, altoos, altoos. Vaart wel! Ik ga.

Hy gaat heen met de negers.

PAULUS, VIRGINIA.

VIRGINIA.

Wel, Paulus! hadden myn gebeden
Ook invloed?

PAULUS.

ô! Uw oog heeft dit alleen gedaan:
Wel weêrgaës! wat zag hy u aan! . .
Goed, wy zien ons hier in voldaan:
Kom, denken we aan onszelf': ik had het schier vergeten.

VIRGINIA.

Vertrekken wy. Maar ik kan haast niet verder gaan.

PAULUS.

Wy zullen eerst een weinig eten.

VIRGINIA.

Gy hebt gelyk; myn honger komt nu weêr:
Hebt ge iets?

PAULUS.

En 't mandje dan?

VIRGINIA.

In 't mandje is reeds niet
Gy zeide ik zou hem alles geven. (meer:)

PAULUS.

't Is waar. Ziedaar ons schoon misleid,
En verr' gevorderd met onze edelmoedigheid! . .

Maar

Maar 't ligt 'er toe, en 't is om 't even;

Ook, verr' dat we ons om deze zaak

Bedroeven zouden, gaf zy ons te veel vermaak...

Maar waar toch zal ik spyz' bekomen?

Wat zal ik in deez' toestand doen?

Zyn flechte vruchten, die hier groeijen aan de boomen.

Niet eens een tamarinde, of kokos, of fitroen

Wast in dees heete en dorre streek...

Wacht, zuster! ik kryg daar een' dadelboom in 't oog.

VIRGINIA.

Maar zie, de takken zyn zo hoog!

PAULUS.

k klim 'er by.

VIRGINIA.

Maar zo gy eens den hals mogt breken!...

PAULUS.

Kom, kom! ei val ik dan zo ligt?...

Wanneer 'er schepen in 't gezicht

an onze woning zyn, zaagt gy dan niet hoe vaardig

Ik langs de hooge masten klom?

VIRGINIA.

k Zag dit gelukkig niet.

PAULUS *in den boom.*

Ei, zuster! zie eens om:

Maar is een schoone tak, de moeite dubbel waardig;

Maar dat ik hem niet kan bereiken spyt my zeer:

Hy is te dun om langs te treden.

Wacht, zuster! zet u hier beneden,

Dan buig ik met myn' voet hem neer,

20 PAULUS EN VIRGINIA,

Dat gy hem krygen kunt. Nu, pas wel op...ter degen
Hebt gy hem?

VIRGINIA.

Ja.

*Op het oogenblik dat Virginia den tak wil vatten,
trekt Paulus zyn' voet te rug, en de tak buigt
weder naar boven, zo dat zy niets kan plukken.*

Kyk eens, ei lieve! zeg

Die gauwert!... Ik heb niets gekregen:

Gy trokt uw' voet te schielyk weg.

Zie of het u niet wil gelukken

'Er eenigen van die te plukken:

'k Beloof u voor uw moeite een' kusch.

PAULUS.

Geefacht! zied

Een' onder myn bereik. Kom hier en vang ze maar.

D U O.

VIRGINIA.

Plak dees vruchten met uw hand,

Ik zal ze in de mynen vangen.

Paulus werpt haar dadels toe.

Gy zult nu, myn lieve kwant!

't Loon van uwe moeite erlangen.

Zy werpt hem een kuschhandje toe.

PAULUS.

Hoe! zó? Dat is niet goed, ó neen!

'k Heb niets: de wind gaat daarmee heen.'

VIRGINIA.

Paulus! ik zie hier nog meer:
 Kyk, ik zal u die betalen
 Met twee kusfchen; werp maar neer.

PAULUS, *by zich-zelfen, haar dadels
 toewerpende.*

Goed; ik zal dien prys behalen;
 Maar zó, óffchoon zy my weêrftreeft,
 Dat toch de wind 'er niets van heeft,
 'k Heb thans alles, naar ik zie:
 'k Heb voldaan aan uw verlangen;
 Dit is de laatste, ó gy zult die
 Op een zachter wyze ontfangen...

*Hy neemt een dadel in zyn' mond, en klimt van
 den boom; zy nadert, en op het oogenblik dat zy
 de dadel aanvatten wil, laat Paulus die vallen
 en omhelst haar. Virginia is een weinig be-
 fchaamd.*

Dien heb ik beter, zo ik meen:
 De wind gaat daar toch niet meê heen.

Zo gy niet trachtte my te kwellen,

Door my al weigrende af te slaan,

Ware ik geenszins verplicht een' list in 't werk te stellen.

Beknor my, maken wy weêr vrede, en laat ons gaan.

VIRGINIA.

Maar langs wat weg? Ik word verlegen:

De beek, die wy, als deze paên,

Nog droogvoets hebben doorgestaan,

Is opgezwollen door den regen;

En, tot nog grooter tegenspoên,
 Is hier geen sterveling, om naar den weg te vragen
 Zo wy een' omweg moeten doen,
 Om weder naar ons huis te spoên,
 Weet ik geen raad

PAULUS.

Ik zal u dragen.

Hij ziet rond, om den weg te ontdekken.

Maar welk een' weg zal ik verkiezen? Laat eens zien
 Wy moeten zekerlyk een' omweg doen... Mischien.

VIRGINIA, *schreiende.*

Ziedaar ons alle twee verloren!..
 Onze arme moeders zyn vol angst en ongerust:
 Het is uw schuld: gy hebt altoos in 't reizen lust:

PAULUS, *luisterende.*

Bekyf my niet... Stil!.. Stil toch! Laat ons horen.

VIRGINIA.

Het is Fidel, 't is onze hond!
 Als ik zyn stem maar hoor, herken ik hem terstond
 Hoe! zouden wy zo dicht by huis zyn, daar dees weg
 Zo verre en achter ons gebergte zyn gelegen?

PAULUS, *byna schreeuwende.*

Daar is Domingo!... ô Wat vreugd, Virginia!

V Y F D E T O O N E E L.

PAULUS, VIRGINIA; DOMINGO, *aan
den anderen kant van de beek.*

DOMINGO.

Och ja! daar zyn ze beiden, ô ja!...
Wacht, wacht.

Hy komt over de beek op de punten van de rotfen.

VIRGINIA.

Ach, Paulus! hy zal zinken!
De vloed is snel: hy zal verdrinken.

PAULUS.

Vrees niets: hy kan goed zwemmen, en
De rotfen, die door 't water steken,
Verstrekken hem ten steun, en om den stroom te breken.

*Hy geeft Domingo de hand, om hem op den
oever te helpen.*

Domingo!

DOMINGO.

ô! Zie eens hoe vrolyk ik thans ben,
Dat ik u weder vind! Ik kan u niet verklaren
In welk een' angst en vrees uw beider moeders waren,
Toen ze u niet vonden by haar wederkomst van 't veld,
Waar ik haar beiden had verzeld.

Myn Mietje, bezig aan haar' arbeid, kon niet zeggen
Waar gy waart heen gegaan. Ik vloog toen daadlyk heen,
Liep overal, zag rond, en kroop door struik en heggen,

Klom op de rotfen, en ik vroeg aan ieder een'.
 In 't eind', niet wetende naar welk' een' kant te keren,
 Schoot my iets in den zin: ik nam uw beider kleeren,
 En liet ze ruiken aan Fidel, en ziet, terftond,
 Als of het arme dier myn mening had geraden,
 Zocht hy, al snuffende, om uw spoor te ontdekken, rond.
 Ik volgde hem, langs duistre en onbekende paden,
 Tot aan den ingang van het bosch, waar ik een' stoet
 Van vrye negers heb ontmoet:

Zy zeiden my dat zy u hadden hier vernomen.

Fidel heeft my, gantsch onverwacht.

Al kwispelstaartende, by deze beek gebragt:

Hy blafte, en haastte zich om weder t'huis te komen.

Ik heb gelopen, 'k heb gelopen!.. en ziedaar,

Ik vind u beiden by elkaër.

't Is aardig dat de vreugd vermoedheid doet vergeten:

Ik zou de lengte van den weg haast niet meer weten,

Nu ik u wedervind... ô Ik ben zo te vreên!

PAULUS.

En wy!... Kom aan, gaan wy nu heen?

DOMINGO.

Maar hoe!.. Wy zullen vast een' omweg moeten maken,

Om deze beek: men kan van hier niet t'huis geraken;

Want nog zeer verr' van hier... ik sehrik!

Zyn eerst de aan ons bekende wegen.

Zo gy denzelfden weg genomen hebt als ik,

Hebt gy niet minder dan vier mylen afgeleg.

VIRGINIA.

Ach, Hemel! ja; maar ik kan ook niet meer.

PAULUS.

Kom aan,

Wy dienen nogthans heen te gaan:

Wie weet hoe onze moeders beven!...

Verbeeld u haaren angst, haar wanhoop, haar geklag.;

Tegen Domingo.

Wy zyn nogthans nog op de helft niet van den dag.

DOMINGO.

Gy hebt gelyk; maar 't is voor 't eerst van aluw leven

Dat gy zolang zyt uitgebleven;

En voor een moeder, die haar kindren schreiend wacht,

Zyn de uren eeuwen lang. 't Ontbreekt my thans aan

Virginia! gy durft u op geen rotsen wagen: (Kraacht.

ô Waart gy nu nog in dien tyd,

Dat ik u beiden op myne armen heb gedragen!

Maar nu gy eindelyk zo groot geworden zyt...

Het raakt niet...

PAULUS, *met vuur.*

Ik zal dat wel klaren:

Domingo! ik ben jong en sterk,

'k Heb moed, 'en ben reeds twintig jaaren:

Kom, kom, het is voor my geen werk.

Wat bondels suikerriet heb ik niet opgenomen!

Hoe vaardig liep ik met een' akajou niet heen!

Myn zuster zal toch ook zo zwaar niet zyn, ô neen!

B 5

Kom,

Kom, haasten we ons om t'huis te komen.

DOMINGO.

Maar hoe doorwaden wy dees beek!
Ziet gy den snellen vloed niet stromen?

PAULUS.

Maar zie dees rotsen dan; wanneer ik oversteek,
Zal ik met voorzorg zacht van de eene op de andre stappen.
Ach! onze meeders zyn zo angflijg! Laat ons gaan.
Kom, zet myn zuster op myn schouders. Nu, kom aan!
Laat ons nu hier niet langer snappen;
Toe, schielyk! waartoe nog dit nutteloos geklag?

DOMINGO, *stil.*

Die lievenswaarde jongman!.. Ach,
Myn Zizi! 'k had voor u hetzelfde my vermeten!

VIRGINIA, *op een kleine rots geklommen.*

Neen, Paulus! ik ben veel te bang.

DOMINGO.

Vrees niets; de weg is wel wat lang;
Maar wy, wy zullen ons verpozend', dit vergeten:
Ontbreekt men wel ooit kracht en moed,
Wanneer men 't dierbaarst draagt?

VIRGINIA.

Nu, goed,

Gy wilt het, maar indien, by ongeluk, uw voet
Uitglyden mogt! het gras is vochtig..

DOMINGO.

Stil, laat horen.

VIR-

VIRGINIA, *verschrikt.*

Ach, Paulus! nu zyn wy verloren!

DOMINGO.

Hâ! 't zyn myn vrinden: weest bedaard;
Zy hebben my gezegd dat gy hier beiden waart.

Z E S D E T O O N E E L.

PAULUS, VIRGINIA, DOMINGO: NEGERS,
aan de overzyde van de beek.

F I N A L E.

KOOR VAN NEGERS.

Blanken! blyf toch!.. Zacht,

Wy komen, wacht.

Gy toch vooral niet meer moet wagen;

Blyf aan de andre zy':

Wy, meer gehard, meer stout dan gy,

U zullen door het water dragen.

Blanken! blyf toch!... Zacht,

Gy niet vertrekt; wy komen, wacht.

*Eenigen begeeven zich tot zwemmen; de anderen
komen op de punten van de rotfen de beek over.*

PAULUS.

Virginia! 't zyn goede zwarten,

Die wy hier tot ðns nadren zien;

Zy kennen ons: met blyde harten,

Zien wy van hen ons bystand biden.

EEN

PAULUS EN VIRGINIA,
EEN NEGER.

Voor Zabi hebt mynheer gebeden :
 O! Gy ziet dat elk dat onthou :
 Een zwart is, gy zult zien, getrouw,
 Zyn hart is vreemd van trouwloosheden.

KOOR VAN NEGERS.

Wy zullen, op een groene baar,
 U naar uwe moeders dragen :
 Wy brengen haar
 Dit lieve paar :
 O! Zulk een reiz' moet ons behagen!

*Gedurende dit koupleet hebben eenige negers eene
 soort van draagbaar vervaardigd van de boom-
 takken, die Paulus afgesneden had, waarop zy
 vervolgens Virginia plaatsfen; twee negers dra-
 gen haar, Paulus geeft haar de hand; de ove-
 rige negers volgen en gaan vooruit, onder het
 zingen van het vorige*

KOOR.

Wy zullen, op dees groene baar, enz.

Einde des eersten bedryfs.

T W E E D E B E D R Y F.

*Het tooneel verbeeldt den tuin der wonin-
gen van Mevrouw La Tour en Margaretha.
Twee palmboomen, ten naastenby van
dezeifde grootte, zyn op den voorgrond.*

E E R S T E T O O N E E L.

MEVROUW LA TOUR, MARGARETHA.

D U O.

MEVR. LA TOUR.

Ach, wat verdriert!

Komen zy nog niet!

Wat houdt hen zolang toch tegen?

MARGARETHA.

Stel u gerust; wees niet verlegen:

Domingo is hen nagesneld.

MEVR. LA TOUR.

Ach, vrindin! myn leden beven;

Ach, wat is myn hart bekneld!

Waar is Virginia gebleven!

Hoe word ik door angst en vrees gekweld!

MARGARETHA.

Misschien dat Paulus met haar heden

By een' naburig' planter is.

Stel u te vreden:

EIK

Elk acht hem, om zyn minzaamheden;

Zy komen fraks gewis.

MEVR. LA TOUR. MARGARETHA.

Ach, wat verriet! enz. Stel u gerust, wees niet verlegen: enz.

MARGARETHA.

Vertrouw op onzen goeden zwart';
 En laat ons 't oogenblik van angst de vriendschap wyden:
 Gy zyt aan haar 't verhaal verfehuldigt uwer smart;
 Voor onze kinderen durft uw hart
 Zich nimmer openen, noch zyn verdriet belyden.
 Maar met my, uw vriendin...

MEVR. LA TOUR.

Gy weet

De redenen, waarom ik Frankryk heb begeven.
 Ik dorst, dewyl myn hart de keuze eens echtvrinds deed,
 Den wil en sehikkingen van myn geslacht weerstreven:
 Ik wees elk aanbod, hoe voordeelig, van de hand,
 En wenschte om met La Tour alleen in d'echt te leven.
 Bedreigd, mishandeld, en vervolgd van allen kant,
 Verlieten wy eerlang geslacht en vaderland.
 Naauw' waren wy hier, op dit eiland, aangekomen, (moed,
 Naauw' sreedde een slaauwe hoop ons selgeschokt ge-
 Of hy wierd door de dood weldra myn' arm ontnomen:
 Ik zag my zonder steun, ten prooije aan tegenspoed;
 Maar 'k had een huwlykspand, dat vaak myn leed verzoett:
 Met myn Virginia valt my geen armoe' zwaar;
 Ook trof ik het geluk dat ik u hier ontmoette;
 Ons beider hart wierd ras ons beider leed gewaar.

MARGARETHA.

En ik... wat onderscheid!.. Helaas! ik wierd bedrogen!
 En de onvoorzichtigheid straft de onschuld vaak met hoon.
 De trouwelooste man verblindde my ééns de oogen,
 Ontvlugtte my, en liet me een' deerniswaarden zoon.
 Dit pand der teêrste min wierd, schoon 't niets had misdre-
 En wettig aanzyn en geluk moest zyn bereid, (ven,
 Bedoemd te lyden sints den aanvang van zyn leven:
 En boet, onschuldig, dus myne onbezonnenheid.
 Omzwerwend', vlugtende, en verfstoten van myn vrinden,
 Zocht ik de rust verr' van de plaats, alwaar ik haar,
 In d'arm eens echtgenoots, eerlang had moeten vinden.
 Doch laten we eindelyk all' myne rampen daar;
 Waar ik myn lot, hoe zeer 't myn hart doorgriefde, zegen:
 Wyl ik een hartvrindin door rampen heb verkregen.

MEVR. LA TOUR.

Veréénigende 't geen dat ons nog overbleef,
 Wierd deze woning de onze, en Frankryk was vergeten;
 Waar 'k had een tante aldaar, mevrouw Saint Phar geheten,
 Aan wie ik vruchteloos een aantal brieven schreef;
 Vruuchteloos, wyl ik nooit een antwoord op zag dagen.
 Toen ééns de gouverneur een' reistoelt ondernam
 Naar Frankryk: bad ik hem myn' toestand haarte klagen;
 'k Vloog ongeduldig heen, zo dra hy wederkwam,
 Om hem naar d'uitslag van zyn pogingen te vragen.
 Hy schilderde myn tante in gramschap tegen my,
 Hy weigrend' voor altoos de minste hulp te geven;
 Hy-zelf, hy voegde nog, zielgrievende, daarby:
 Dat ik dit had verdiend, voor 't geen ik had misdreven;

,, Dat

„ Dat wie zyn' eigen zin durft volgen in den eel
 „ Den grondslag zynsverderfs met zulk een huwlyk legt
 Dit was de vrucht van myne elfjarige verwachting!

MARGARETHA.

Wat raakt uw maagschap ons? wat deert ons haar verachtin

Zeg, hebben wy hier niet altoos vernoegd geweest

Wat is 'er nog waarvoor gy vreest?

Wy moesten Paulus met Virginia doen trouwen:

Zy voeden beiden voor elkaër een tederheid,

Die wy tot heden nog niet voor gevaarlyk houën;

Maar, zo in beider hart dit vuur zich meer verspreid

Vrees ik...

MEVR. LA TOUR.

Zy zyn nog jong. In onze omstandighel
 Is Paulus de éénigste waar we onze hoop op bouwde

Wat dunkt u, zo wy hem eens, met een kargazoe

Een reiz' naar de Indiën, in 't voorjaar lieten doet

Hy schynt vernuftig, en in 't handlen zeer bedreven

En by de t'huiskomst van Virginia zal 'k haar

Ons oogmerk eerst te kennen geven.

MARGARETHA.

Hoel by de t'huiskomst van Virginia!..

MEVR. LA TOUR.

Ziedaar

Wat u verborgen is gebleven,

En de oorzaak is waarom ik treur!

Dees brief..

MARGARETHA.

Wel nu?

MEVR. LA TOUR.

Dees brief is van den gouverneur.

Dees braave man, dien ik van hardheid valsch betichtte,

Getuige wat ik leed in myne omstandigheid,

Heeft, op zyn tweede reiz', die hy onlangs verrichtte,

Myn zaak met yver by mevrouw Saint Phar bepleit.

Hy wist haar eindlyk te bewegen;

Maar tot wat prys, helaas! heb ik haargunst herkregen!

Zy wil dat ik Virginia

Haar overzenden zal. Ga eens myn' toestand na:

Het schip vertrekt van daag, het welk haar zal geleiden:

De gouverneur, die 't my nog in bedenking liet,

Komt straks om antwoord.

MARGARETHA.

Hoe! gy van uw dochter scheident!

MEVR. LA TOUR.

Ik bid u, luister!... Hoort gy niet?...

MARGARETHA.

't Is Paulus stem. Ô Ja! daar zyn zy alle beiden:

Wy zien een einde aan ons verdriet.

T W E E D E T O O N E E L.

MEVROUW LA TOUR, MARGARETHA, PAULUS,
VIRGINIA, DOMINGO, NEGERS.

PAULUS.

Daar zyn wy.

Kinderen! van waar komt gy zo spade?
Ach! wist gy aan wat angst gy ons hebt blootgesteld!

VIRGINIA.

Och, moederlief! wy komen van het veld;
Wy sneekten voor een' zwart' den meester om genade;
Wy gaven ons ontbyt hem bovendien, om dat
Die arme slaaf zoo'n honger had.
Ziedaar de zwarten, die ons thans weér by u brengen.

MEVR. LA TOUR, *haar omhelzende.*

Gy betaalt elk' traan dien gy my hebt doen plengen!

MARGARETHA.

En, Paulus! gy hebt ook een goede daad verricht.

PAULUS.

Ik zie u weér: myn hart is thans veel meer verligt...
Maar deze boom is ómgesmeten?

MARGARETHA.

Zulks heeft de storm gedaan, terwyl wy nog ontbeten:
Gy weet het stormt schier alle daag'.

PAULUS.

Helaas! 't is waar; en ik beklaag
De schepen, zo zy zich van daag in zee begeven...

*Margaretha legt hem de hand op den mond
en omhelst hem.*

VIRGINIA, *walyk.*

Maar waarom toch vertrekken zy?

Waarom doen zy zo niet als wy?

't Is immers beter hier gebleven...

Och, moeder! schrei zo niet: ik weet
Onmogelyk, nu wy weêrom zyn, welk een leed
U kwellen zou.

DOMINGO, *tegen Mevr. La Tour.*

Mevrouw! de vrienden zyn bezweet:
Zo gy hen eenige ververfing wilde geven.

MEVR. LA TOUR.

All' wat gy wilt: ziedaar myn sleutels.

DOMINGO, *tegen de negers.*

Goed; kom aan,

Nu zullen wy ons eens ter deeg verfrischen gaan.

D E R D E T O O N E E L.

MEVROUW LA TOUR, MARGARETHA,
PAULUS, VIRGINIA.

Q U A T U O R.

MEVR. LA TOUR *en* MARGARETHA.

o Kinderen!

PAULUS, *en* VIRGINIA.

o Wilt niet schromen!

Want wy verlaten u nooit weêr.

MEVR. LA TOUR *en* MARGARETHA, *zacht.*

Ach! zy verlaten ons nooit weêr!...

PAULUS EN VIRGINIA.

VIRGINIA.

Neen, dit bedroeft u al te zeer.

PAULUS.

En doet u maar te bittere traanen stromen!

MEVR. LA TOUR *en* MARGARETHA. PAULUS *en* VIRGINIA.

Ach! zy verlaten ons nooit weêr! Neen, wy verlaten u nooit weêr.

VIRGINIA.

Ik zal voortaan u nooit begeven,

Dit verblyf is my alles waard',

Daar gy uw vreugd aan de onze paart,

Wat zullen wy te vreden leven!

PAULUS.

Wy zullen uw verdriet bedwingen,

Wanneer ons spel uw zinnen streelt,

Domingo op den tamram speelt,

Terwyl wy beiden lustig springen.

MEVR. LA TOUR, *zacht*. MARGARETHA, *zacht*.

ô Myne kinderen! welk een smart! Voor het toekomend' welk een
smart!

Het geen hy zegt verscheurt myn Ach! dit vertrek breekt my het
hart!

PAULUS *en* VIRGINIA.

ô Lieve moeders! heelt uw smart:

Wy drukken u weêr aan ons hart.

MEVR. LA TOUR. MARGARETHA. PAULUS *en* VIRGINIA.

ô Myne kinderen! welk Voor het toekomend' ô Lieve moeders! heelt
een smart! *enz.* welk een smart! *enz.* uw smart: *enz.*

PAULUS.

Myn zuster! toen ge my straks met verwyt belaadde,
 Hadt gy wel groot gelyk: wy zullen ook voortaan,
 Wyl 't haar verdriet verwekt, niet meer uit reizen gaan.

VIERDE TOONEEL.

MEVROUW LA TOUR, MARGARETHA, PAULUS
 VIRGINIA, DOMINGO, NEGERS.

DOMINGO.

Ach, lieve Hemel! welk een schade
 Heeft deze harde storm gedaan!
 Ik vind schier overal omverr'gesmeten boomen.

PAULUS.

En 't boschje van Virginia? ...

MEVR. LA TOUR.

Myn kinderen! ik heb de schade
 Tot heden nog niet opgenomen;
 Maar 'k denk toch dat de rots, die daar het strand bedekt,
 Uw liefingsplaatsje ten beschermster heeft verstrekt.

PAULUS.

Kom, laten we allen zien in welk een' staat wy't vinden.

Op de beide palmboomen wyzende.

Gelukkig, 'er is niets gebeurd aan onze vrienden!

Komt, moeders! kom, Virginia!

En gy, Domingo! kom naauwkeurig alles na

Wat ik u heb gezegd. Geef aan de negers eten ;
Maar boven all' moet gy 't voornaamste niet vergeten.

VIRGINIA.

Gy weet wel...

MEVR. LA TOUR, *fil*, tegen *Margaretha*.

Gy, vrindin ! poog, op een' zachten toon,
Terwyl wy wandelen, uw' zoon
Den voorflag onder 't oog te brengen,
Dien my myn tante heeft gedaan :
Daar ik me in uw gesprek zal mengen,
Wordt hy ligt overtuigd dat wy dit slechts bestaan
Voor beider welzyn ; en geen ander middel weten...

PAULUS en VIRGINIA.

Dag, goede zwarten !

PAULUS.

Smaaklyk eten !

V F F D E T O O N E E L.

DOMINGO, NEGERS.

DOMINGO.

Ziedaar, als elk van u zal naar zyn meisje gaan,
Geef haar dan dezen ring : dat zy daarmee moog' pronken ;
Hy 's u van Paulus en Virginia geschonken.

Tegen den jongsten.

En gy, geef dit aan uw vrindin ;
Het is een spiegel.

DE NEGER.

He! dat 's raar!... Ik zal daarin
Haar ook tweemaal kunnen vinden,
Net als ik my hier tweemaal zien kan?..

DOMINGO.

Ja.

DE NEGER, *met blydschap.*

ô Dank u zeer, Virginia.

DOMINGO.

Ziedaar mynheer La Bourdonnais.

Z E S D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, DE GOUVERNEUR; TWEE
NEGERS, *dragende een klein valies.*

*De Negers buigen zich voor den Gouverneur,
en groeten hem met nederige gebaarden.*

DE GOUVERNEUR.

Myn vrienden!

Ik wensch u goeden dag. Woont hier mevrouw La Tour?

DOMINGO.

Ja.

DE GOUVERNEUR.

'k Wilde haar eens gaarne spreken.

DOMINGO.

Daar is ze. Ik weet niet welk een leed haar wedervoer;
Maar al de vrolykheid is uit haar hart geweken

PAULUS EN VIRGINIA,

Gy komt, indien gy haar goed nieuws te kennen geeft,
Van pas, dewyl haar hart vertroosting nodig heeft.

Hy gaat heen met de negers.

ZEVENDE TOONEEL.

DE GOUVERNEUR, MEVROUW LA TOUR.

DE GOUVERNEUR.

Mevrouw! vergeefme, indien myn komst wat laat mogt (wezen:
Maar de algemeene zaak verwydert, tot myn smart,
Somtyds byzondren van myne aandacht; doch myn hart
Wij gaarne ook ieders leed genezen.

'k Vraag u vergifnis voor myn handelwyz', toen gy
Me onlangs met u bezoek vereerde,
En raad en troost van my begeerde.

Mevrouw! gy moet my dit vergeven; en daarby
De man van aanzien is niet altoos zo als hy

Wel wenschte: hy wordt vaak bedrogen,
En ziet, in weêrwil van het zuiverste oogmerk, dat
Somtyds de snoodheid en de logen

Verwerven, 't geen verdienste en deugd te erlangen pogen.

'k Heb op myn laatste reiz' naar Frankryk de eer gehad
Mevrouw Saint Phar op nieuw te spreken:

'k Heb haar bevredigd: al haar toorn is thans geweken;
Zy wenscht Virginia by haar:
De brief, dien gy ontvingt...

MEVR. LA TOUR.

Ziedaar

Dien

Dien brief, mynheer !.. Hy deed me een'vloed van traanen
 Myn zwak gestel; myn tante, uit ydle hovaardy, ^{(plengen.}
 In onrechtvaardige verbittering tegen my;
 Een hartvrindin, met wie 'k myn leven door wil brengen,
 Die my altoos vertroostte en deelde in myn verdriet,
 Die ik ondankbaar loonde, indien ik haar verliet;
 All' deze redenen te samen
 Veréénigd, staan my geenszins toe
 Dat ik een reiz' naar Frankryk doe.

DE GOUVERNEUR.

Maar uw belang... Gy en uw kind zyt erfgenaamen
 Van een vermogen dat zulks rykelyk vergoedt:
 Zoudt ge, onrechtvaardig, u van dit geluk verfteken?
 Uw kind ontroven 't geen zy wettig erven moet?
 Maar laat my openbartig spreken,
 'k Ontveins niet dat uw tante in 't end'
 't Gezag der wet heeft aangewend,
 Op dat Virginia by haar zal móeten komen.

MEVR. LA TOUR.

Hoe! tegen 't moederrecht geweld te baat genomen!...

DE GOUVERNEUR.

Men schreef my dat ik daaromtrent
 Gebruik van myn gezag kon maken;
 Maar 'k heb dit nimmer aangewend,
 Dan opdat ik daardoor mogt tot myn doel geraken,
 Om ieder die hier woont gelukkiger te maken.
 Ik wacht dus van uw' wil alleen
 Een kleine opoffring, die u nimmer zal berouwen;

42 PAULUS EN VIRGINIA,

Gy ziet in my uw' vrind, den geen'
Wien gy Virginia gerust moogt toevertrouwen.
Bedenk eens ernstig wat ik u te kennen gaf:
Virginia's geluk hangt enkel van u af.

MEVR. LA TOUR.

'k Stem toe dat ik misfehien in Frankryk, by myn vrinden,
't Fortuin zou kunnen wedervinden,
En daar genieten van den rykdom, die met recht
My toebehoort; maar neen, mynheer! wat gy ook zegt,
Geen rykdom kan myn oog verblinden:
De vrede en 't stil geluk, geloof me, ik spreek oprecht,
Zyn aangenaamer dan 't gevele van valsche vrinden,
Zyn meer dan rykdom waard': ik heb 't bewys daarvan;
Een-kind, een hartvrindin, het oord, waar we ons bevinder,
Zyn alles reeds voor my wat ik verwachten kan.
De jonge Paulus...

DE GOUVERNEUR.

Is myn hart niet onverschillig.
Huishoudlyk, yfrig, en gewillig,
Geboren vrind van elk die goede daen verricht,
Van elk die zyn fortuin zich-zelfen is verplicht,
Behoort uw jonge vrind voorzeker tot die geenen,
Die ik altoos waardeer, en bystand moet verlenen.
Ik ken de dienften, die hy u bestendig deed,
De zorg en vlyt, die hy voor uw geluk besteedt:
Dees woning is zyn werk; dees tuin maakt me opgetogen;
En ik... Een eerpost stelt me in 't aangenaam vermogen
Om hem te helpen: en ik zal dit ook gewis:

Een

Een kleine vloot, die ik naar Indië zal zenden,
 Geeft my gelegendheid om alles aan te wenden
 Tot zyn geluk, dat reeds by my befloten is.
 En wat Virginia betreft, laat u bewegen,
 Vermits gy-zelf met haar toch niet op reis kunt gaan,
 Haar aan myn zorgen af te staan.

Mevrouw! aan uw geuk is my zeer veel gelegen:
 Nog eens, ik ben met recht uw gantsch vertrouwen
 Virginia, in wie de deugd met de onschuld paart, waard';
 Zal, t voorwerp van myn zorg, gelukkig wederkeren;
 Zy zal niets op de reize ontberen:
 'k Beloof u ik zal haar behandlen als myn kind.

MEVR. LA TOUR.

Vooruitzicht van geluk, uw edelmoedig pogen,
 Uw aanbod, alles maakt my meer daar toe gezind,
 Schoon gy myn reden meer dan wel myn hart verwint.
 'k Ben moeder; maar ook dit stelt my myn'pligt voor oogen:
 Daarin bestaat een moeders pligt,
 Dat ze alles voor haar kroost verricht!
 'k Zal daadlyk haar te kennen geven
 Wat voorstel gy my heden doet;
 'k Zal onzen priester, die, bedreven
 In ieder troost te kunnen geven,
 Bemind wordt, bidden dat hy myn en haar gemoed
 Vertrouwen wille, als om de scheiding zal doen beven.
 Zy komt....

DE GOUVERNEUR.

Vaarwel, mevrouw! 'k laat u met haar alleen.
 Zie hier de goeden, die ik haar moet overgeven,

Zo wel als dezen zak piasters. Ik ga heen;
 *k Verzoek u dat gy-zelf haar dit ter hand zult stellen:
 De hand die schenkt, hecht aan 't geschonken meer:
 Wie kan dit beter doen dan gy? (waardy?
 Niets zal u in haar afzyn kwellen:
 Stel u gerust.

MEVR. LA TOUR.

Helaas! mynheer!
 Ik ben besluiteeloos.

DE GOUVERNEUR.

Deez' avond kom ik weër,
 Wanneer ik denk in zee te steken.
 Vóór myn vertrek bezoek ik nog ééns deze strecken,
 Alsdan vraag ik van u het pand,
 Het welk gy, hoop ik, zult vertrouwen in myn hand.
 Intusfehen overweeg myn' voorslag nog eens nader.
 Vaarwel, mevrouw!

Mevrouw la Tour wil hem uitleiden.

Neen, blyf; de inwooners achten my
 Gelyk hunn' vriend, gelyk hunn' vader:
 Ik bid u handel ook als zy.

AGTSTE TOONEEL.

MEVR. LA TOUR.

Helaas! Virginia! my van u af te scheiden!...
 Uw welzyn, uw geluk, uw aanstaande overvloed,
 't Beveelt my alles dat ik niet meer aarfen moet.

NEGENDE TOONEEL.

MEVR. LA TOUR, VIRGINIA; DE PASTOOR,
ondersteund door JOSEPH.

VIRGINIA, vrolyk.

o Moeder! moederlief! aan 't boschje van ons beiden
 Is niets gebeurd; 'er lag een beompje of twee in 't zand;
 Maar Paulus heeft ze alweër geplant.
 Maar hoe!.. Gy schynt altoos zo droevig: om wat reden?
 Ei, zie eens, daar is onze eerwaardige pastoor:
 Hy komt om u met my te troosten: wees te vreden:
 Ik zal nooit weër vertrekken, hoor.

MEVR. LA TOUR, *stil.*

Nooit weër vertrekken! ach!

Overluid.

Ha, goeden dag, pastoor!

Stil.

Hy komt van pas.

DE PASTOOR.

Mevrouw! het weër was dezen morgen
 Onstuimig, en ik was vol zorgen
 Of gy ook schade hebt geleên,
 Maar ik zie, tot myn vreugd, van neen.
 Ik ben vermoeid; mag ik een weinig ademen?

VIRGINIA, *hem onder een' boom leidende.*

Kom hier, pastoor! dees boom weerhoudt de zonnestraalen.

Het

Het valies ziende.

Och! moeder! wat is dat?

MEVR. LA TOUR.

Het is voor u, myn kind!

VIRGINIA.

Voor my!...

MEVR. LA TOUR.

't Is een geschenk, het welk gy hebt ontfangen
Van eene tante, die in Frankryk zich bevindt.

VIRGINIA.

Een tante! is 't mogelyk, voldeed ze aan uw verlangen?

Bemint ze u weder bovendien?

MEVR. LA TOUR.

o Ja! en zy heeft zelfs begeerte om u te zien,
Ga eens naauwkeurig onderzoeken,

Wat dit valies bevat.

Tegen den Pastoor.

Verleen me uw hulp, mynheer!

VIRGINIA.

o! Mousfelines!... o wat fraaije neteldoeken!...

Ook geld!... o Moeder! niets ontbreekt voortaan u meer...

Pastoor! ik weet dat hier verscheiden lieden wonen,

Die ongelukkig zyn: ziedaar, ik ben nu ryk,

En wil nu voortaan, tot een blyk

Van dankbaarheid, omtrent hen, my weldadig tonen:

Ziedaar, dat is voor hen; als gy

Meer armen vindt, o! zend hen allen sfraks by my!

DE PASTOOR.

'k Beloof het u.

Stil.

Welk een voortreflyk hart!

MEVR. LA TOUR.

Uw tante

Wil u gelukkig zien : gy moet dees bloedverwante

Wel zeer beminnen.

VIRGINIA.

Daar ik nu,

Dank zy haar goedheid! u zal kunnen onderhouën,

Heb ik haar lief; ô ja! 'k heb haar zo lief als u.

MEVR. LA TOUR.

Gy zoudt dan zekerlyk niet weigren haar te aanschouwen?

VIRGINIA.

Integendeel, de erkentenis

Zegt aan myn hart dat ik alreê by haar moest wezen.

MEVR. LA TOUR, *gereed om alles te ontdekken.*

Welnu, verzoek mynheer om dezon brief te lezen,

Stil.

Daartoe ontbrak het my aan moed en kracht gewis.

Zy geeft haar den brief.

VIRGINIA.

Zeer gaarne.

Stil.

Denklyk zal dees brief dezelfde wezen,

Waarnaar ik Paulus nog deez morgen heb gevraagd.

Te

Tegen Mevrouw La Tour.

Gy, zoek uit dit valies wat u het best behaagt:
Het is voor u, vermits men 't heeft aan my gegeven.

Zij geeft den brief aan den Pastoor.

MEVR. LA TOUR, *slijt.*

Wat zal zy horen!... Ach! de ontroering doet my beven...

Dees brief verscheurt haar teér gemoed.

ô Wreede brief, die ons elkaër verliezen doet!

DE PASTOOR *leest.*

„ MEVROUW!

„ De wyze, waarop mynheer De la Bourdonnais my
„ van u heeft gesproken, op zyn laatste reize, uwe
„ ongelukken, het teder belang, dat uwe dochter ver-
„ wekt, alle deze veréénigde beweegredenen hebben
„ myn hart, ten onrechte tegen u vóóringegenomen, ge-
„ troffen. Het is aan my om het ongelyk, u aange-
„ daan, te herstollen; kon ik het vergeten daarvan ho-
„ pen, inmiddels ik alles aanwend om u gelukkig te
„ maken!...”

VIRGINIA, *tegen Mevrouw La Tour.*

Verstaat gy?... u gelukkig maken....

Gy hoort niet...

MEVR. LA TOUR.

Hemel!...

DE PASTOOR *vervolgt.*

„ Ik verlang Virginia by my te hebben: myn hart
„ roept haar, en alle myne goederen wachten haar

Myn-

„ Mynheer De la Bourdonnais moet weder in Frank-
 „ ryk komen: wil hem dien kostbaaren ſchat toever-
 „ trouwen, dat uw dochter met hem vertrekke; dat
 „ zy kome wedervinden het geen. . .

VIRGINIA, *met drift den brief grypende.*

Ach! myn moeder! . . . u verzaken! . . .
 Naar Frankryk gaan! . . .

MEVR. LA TOUR.

Welnu, myn kind!

VIRGINIA.

Hebt gy dien brief niet eerst gelezen,
 Voor dat gy my dien gaaft?

MEVR. LA TOUR.

Ik..

VIRGINIA.

't Kan niet mooglyk wezen! . . .
 Weet gy dan wat zy my gebiedt,
 Die tante? . . . Weet gy het? . . . Neen, zeker weet gy't niet! . .

A R I A.

Zy durft Virginia gebieden,

Om haare moeder

En haaren broeder

Op 't onverwachtst te ontvlieden! . .

Wel, wat kan my haar rykdom ſchelen!

Zy moog' my met beloften ſtrelen:

Zonder u, neen, neen!

Ga ik niet heen.

Ik ben gelukkig, ik heb uw hart;
 Niets zou my dit verlies betalen:
 Ik vind daar altoos troost in smart,
 Of kan daar myn vreugd verhalen;
 Dit hart is alles voor myn hart.
 Zou zy Virginia gebieden, enz.

Zy valt in de armen van Mevrouw La Tour.

Neen, moeder! ik zal u nooit verlaten.

MEVR. LA TOUR.

Gy ziet, ik mis u bovenmaten;
 En onze scheiding baart me, als u, de wreedste pijn;
 Maar nogthans zal ik, met uw' broeder,
 En myn vrindin, uwe andre moeder,
 Zo ongelukkig niet meer zyn.
 Denk aan 't toekomende, en het geen u staat te kiezen:
 Wanneer gy my ééns moest verliezen,
 Zoudt gy en Paulus u welligt genoodzaakt zien
 Tot harden arbeid, of misfehien
 Uw vryheid misfen om te leven;
 Dit yslyk denkbeeld doet my beven.

VIRGINIA.

De Hemel wil dat wy door d'arbeid zullen leven.
 Gy leerde my dat ik op hem vertrouwen moet;
 Tot nog toe heeft hy ons gevoed:
 Hy zal ons zekerlyk nog langer bystand geven.
 Wy kunnen van dit geld gewis
 Nog langen tyd gelukkig leven.

MEVR.

MEVR. LA TOUR.

Maar denk ten minsten toch dat dit geen scheiding is;
't Is slechts een reiz'.

VIRGINIA.

Maar de eerste!

MEVR. LA TOUR.

Ontwikkel eens ter
Het geen u daartoe moet bewegen; (degen
Bedenk eens, uw belang, het myn',
't Belang van uw' geliefden broeder,
En tevens dat van zyne moeder,
Van all' wat ons omringt... Zoudt gy nog weigrig zyn,
Daar gy van uw geluk ons welzyn af ziet hangen?
En zoudt ge ons welzyn niet verlangen?
Men ziet zo veelen die hun land
Op hoop van goed geluk begeben.

VIRGINIA.

Zy hebben vast geen moeder; want...

MEVR. LA TOUR.

Kom, vraag mynheer pastoor of ge moogt wederstreven;
Dat hy hier onze scheidsman zy.

Tegen den Pastoor.

Gy laast den brief, my door mevrouw Saint Phar geschreven;

Gy wist hoezeer zy was verbitterd tegen my;

Zie alles wat zy aan Virginia wil geven:

Zou zy nog aarfen kunnen?

DE PASTOOR.

Neen.

VIRGINIA.

Hoe! gy! gy, die altoos de kindren niet alleen
 Verknochtheid aan hun moeders leerde,
 Maar vorderde dat elk zyn moeder 't meest' waardeerde!...
 Gy, die zo menigmaal my zeide dat een kind (gen!...
 Slechts voor zyn moeder leeft, en zorg voor haar moet dra-

DE PASTOOR.

Juist daarom: zo gy haar bemint,
 Dan moet gy alles voor haar wagen.
 Thans is zy arm. Hoewel zy, sedert langen tyd,
 Door moed en onvermoeide vlyt,
 Zich boven 't ongeluk gestadig heeft verheven,
 Zal, met den ouderdom, de kracht haar toch begeven.
 De zorg voor de oudren is de kindren toebetrouwd,
 En daar gy kunt...

VIRGINIA.

Maar zie dit goud:
 Het is niet meervoormy: t zal voormyn moeder wezen;
 En, tot myn vreugd, is 't nog al veel:
 O Zy beschikk' daarvan geheel!

DE PASTOOR, *met vuur.*

Om geen gebrek voor haar in d'ouderdom te vrezen,
 Hebt gy voorzeker nooit te veel.
 En de ongelukkigen, verspreid in deze strecken...
 Verbondt ge u niet dat gy hen ondersteunen zoudt?
 En wilt gy die belofte breken?...
 Ik denk niet dat zy u berouwt.
 Stel d'angst, die u zo zeer voor dit vertrek doet schromen,

Eens tegen het vermaak als gy terug zult komen :

Zie uwe moeder , die dan onbekommerd leeft ,
 't Beschroomde kind , dat u bescherming af komt vragen ,
 Den naaren toestand van zyne oudren u komt klagen ,
 Is dan verzekerd dat uw teder hart vooral
 In hunne elende deelt , en die verzachten zal...
 Virginia! bedenk hoe in die blyde dagen

Weldadigheid al 't leed verzoet,
 Dat gy geduldig moest verdragen.

VIRGINIA, *met eene stem door snikken
 afgebroken.*

Wel aan... dat ik vertrekke... Ô Ja!.. ik zal.. ik moet...

'k Verlaat u dan , myn lieve moeder !

Ik kan dien aandrang niet weerstaan...

Maar Paulus nu , myn vriend , myn broeder...

Zal hy ook met my mede gaan?

DE PASTOOR.

Maar wie toch zou dan zorg voor uwe moeders dragen?

VIRGINIA.

Gy hebt gelyk : verschoon dit vragen ;

Zeg hem welk een besluit de zucht voor zyn geluk
 My heeft doen nemen... Neen , ik wil niet langer dralen:

Ten einde ik ons gezin den tegenspoed ontrukk' ,

Zal ik me aan uwen raad bepalen.

Vertroost hem over myn gemis ,

Daar hem vertroosting en een vriend hoogst nodig is.

MEVR. LA TOUR.

'k Zal met mynheer pastoor hem halen.

Myn dochter, myn Virginia!

Scheep moed. — Kom, heer pastoor!

Tegen Joseph.

Gy, blyf by haar!

TIENDE TOONEEL.

VIRGINIA, JOSEPH.

VIRGINIA.

Ja!

Ik moet dit eiland dan verlaten!...

o Paulus! onze vriendschapsband...

o Boomen, toen wy 't licht aanschouwden hier geplant!

Een stormwind werpt u haast in 't zand!...

Maar wat kan my dit vruchtloos klagen baten!...

Ach! volgen wy des priesters raad:

De toekomst moet alleen myne aandacht bezig houden...

't Is in begoogcheling dat al myn troost bestaat:

'k Moet op 't onzekere vertrouwen. —

Myn kind! woont gy op 't eiland?

JOSEPH.

VIRGINIA.

Doe my 't vermaak, vermits ik ga.

Dat gy aan Paulus, ieder' morgen,

Een' frischen ruiker zult bezorgen;

Een' ruiker: kom het vlytig na:

Zeg

Zeg hem dat gy voor my dien last hebt opgenomen,
En bid den Hemel dat ik haast te rug moog' komen.

JOSEPH.

Met veel vermaak, Virginia!

Hy gaat heen.

ELFDE TOONEEL.

VIRGINIA, PAULUS.

PAULUS, *schielyk.*

Is 't waar? men heeft my niet bedrogen?
Gy gaat van hier?

VIRGINIA, *verschrikt.*

Ik ga

PAULUS.

Verberg my niets: ik weet
Reeds alles; dit vertrek zo wreed

VIRGINIA.

Myn lieve Paulus! stel myn' toestand u voor oogen;
Bedenk wat de ouderliefde en kinderpligt gebiedt.

PAULUS.

Verlaat gy uwe en myne moeder
En Paulus . . . uw' geliefden broeder
Om eene tante, die gy nimmer hebt gezien! . . .

VIRGINIA.

Hoe gaarne had ik al myn leven
Met vreugd in dit gewest gebleven! . . .

Myn moeder, de pastoor, de gouverneur.

PAULUS.

Gy liet

U door hun redenen belezen?

Geen andere weêrhielt u niet?

Maar zo gy wilt gelukkig wezen,

Waarom dan ver' van hier gegaan?

In welk een oord toch landt gy aan,

Dat u meer waard' is dan dat waar gy zyt geboren?

Hoe zult gy leven by 't gemis

Van eene moeder, die uw hart hoogst dierbaar is?

VIRGINIA.

Hoe! denkt gy dat ik my wat gy my stelt te voren,

Ook niet heb voorgesteld? Denkt gy dat myn gemoed

My dees rampzaalge reiz' met vreugd verrichten doet?

ô Wreede! u is nog niet gebleken

Wat heete traanen ik alrede heb gestort!

PAULUS, met gevoel.

Ik wil niet van my zelven spreken;

Maar wenk eens wat 'er van my wordt

Als ik u niet meer zie; als de avond zal verschynen,

En ik, van u beroofd; in de eenzaamheid ga kwynen;

Als ik des morgens, door de zachte melody

Der voglen opgewekt, uw stem niet meer zal horen,

Die my nog meerder kon bekoren,

En my hunn' zang niet eens deed horen;

Als deze bloemen, waar ik my

Zo dikwyls meê versierde, all' de aangenaame geuren

In 't bosch verspreiden, dat ik zelf gerangschikt heb,
En ik voortaan daar in met u geen adem scheid!

Schieliker.

En als ik eindlyk die twee palmen zal bespeuren,

Geplant toen wy geboren zyn,

En groot geworden met ons beiden!

VIRGINIA, *angstig naar de boomen ziende.*

Myn broeder!

PAULUS.

Neen, van u gescheiden,

Herinnerden zy my de wreedste boezempyn:

Zy moesten ons niet overleven;

En de uwe althans moet my niet verder schaduw geven,

Vermits gy my verlaat.

Hy wil den boom omver rukken.

VIRGINIA, *hem by zyn kleed tegen houdende.*

Ach! ik verlaat u, ja;

Myn broeder!.. Paulus!.. ach!.. maar ik zal wederkomen!

*Snikkende, en haar aangezicht met haare
handen bedekkende.*

Rampzalige Virginia!

PAULUS.

6 Laat toch vry uw tranen stromen.

Het is het éénigste wat my nog overschiet.

Gy scheidt om Paulus, zeg, scheidt ge om uw'broeder niet?

VIRGINIA.

...! Ach, Paulus! kunt gy dit nog vragen!

PAULUS.

Laat my met u in 't vaartuig gaan:
 'k Zal u vertroosten in den storm en onweersvlaagen,
 Die dikwyls in deez' tyd ontstaan;
 De wolken pakken reeds zich op elkaer in zuiden,
 Bescouw de lucht, ze is enkel vuur:
 Dit zal een yslyk weer beduiden:
 Die reiz' staat u voorzeker duur.

VIRGINIA, *zich in de armen van Paulus
 werpende.*

Ach, Paulus! ach! gy doet my beven.

PAULUS.

Wel nu, ik zal alsdan u trachten moed te geven;
 Gy zult u aangezicht verbergen tegen my;
 Ik zal u drukken in myne armen,
 Uw hart dan met myn hart verwarmen;
 En als ge in Frankryk komt, waar gy
 Fortuin, geboorte en rang zult vinden,
 Zal ik my als een slaaf in uwen dienst verbinden.

VIRGINIA.

o Paulus, 't is om u, dat ik van hier vertrek,
 Voor u, dien 'k dag aan dag, deze akkers zag bebouwen,
 Om onze moeders te onderhouën,
 En haar te hoeden voor gebrek.
 Zo zucht tot rykdom my hier toe kon overhalen,

Dan

Dan is 't opdat ik duizendmaalen

Het goed dat gy ons deedit met blydschap kan betalen ;

Geen rykdom is my meer dan uwe vrindschap waard'.

Zo ik een' echtgenoot moest kiezen,

'k Zou met geen ander dan met Paulus zyn gepaard.

Wat heeft het my gekost dat ik u moest verliezen !

Wat zal 't my kosten zulk een' tyd

Tc leven zonder u ! Ik wilde dat ge uw vlyt

Besteedde , opdat gy my ten minsten hoop mogt geven

Dat ge in myn afzyn , als voorheen , vernoegd zoudt leven ,

Tot dat ; ik weêrgekeerd , ons heil vermeerderd wierd ,

Als onze trouwdag was gevierd....

Maar gy beschuldigt my... gy stelt een misvertrouwen

In uw Virginia!...

Men hoort een' kanonschoot.

PAULUS, *buiten zich zelve.*

Men roept u... gy moet voort!

T W A A L F D E T O O N E E L.

PAULUS, VIRGINIA, MEVRÓUW LA TOUR,

MARGARETHA, DE PASTOOR.

PAULUS, *tegen de moeders.*

Wyscheiden niet, o neen!.. ik ga met haar aan boord..

Niets zal my kunnen wederhouden.

MARGARETHA.

Hoe! Paulus! wilt gy ook dit oord

Verlaten?...

PAU-

PAULUS, *verwilderd.*

Laat my gaan...

MEVR. LA TOUR.

Myn zoon!

PAULUS, *zich allengs herstellende.*

Uw zoon?.. Myn moeder..

Uit nooit weêr dat verschriklyk woord:

Gy scheidt de zuster van haar' broeder!...

Gy zelf leerde ons de tederheid:

Wy kweekten liefde voor elkander:

Wy hebben dit elkaer wel duizendmaal gezeid;

Gy wordt bemind van d'een' en de ander,

Gy toch scheidt gy ons vanéén, daar ge onzen wensch
(weêrstreeft,

En zendt haar naar een land, dat ik met recht moet haten,

Een land, dat u zelf een verblyf geweigerd heeft,

By haar, van wie ge u wreedaartig zaagt verlaten!

Met vuur, Virginia vasthoudende.

Maar weet dat ik, het ga hoe 't ga,

Haar op deez' reistoelt zal verzellen;

En zo de gouverneur zich daar mogt tegenstellen,

Dan werp ik my in zee, en volg haar, zwemmend, na:

Opdat, zo zy vergaat, ik óók met haar verga!

F I N A L E.

PAULUS.

Wreede moeder voor ons beiden!
Vergeefsch weêrhoudt gy myne fchreên.

Neen, neen!

Zy gaat niet dan met my heen,

Neen, neen!

't Is vergeefsch dat ge ons wilt fcheiden.

VIRGINIA.

Wees toch te vreên.

PAULUS.

Gy gaat niet heen.

VIRGINIA.

Hoor my alleen.

PAULUS.

Neen, neen, neen, neen!

Ziet gy niet welk een zwarte lucht!..

Maar niets, neen, niets maakt my verlegen.

Kon myn klagt de zee bewegen,

Dat ze ons verzwelge! ik was niet meer beducht:

Gy zoudt ons beiden dan misfchien,

Elkaer omhelzend, weder zien,

Dood op 't gintsche strand gelegen.

VIRGINIA, DE PASTOOR, MARGARETHA, MEVR. LA TOUR.

Ach, Paulus! matig uwe smart; Ach, Paulus! waar voert u de
smart?

Ontzie toch voor het minst Hy wordt hoe langer hoe ver-

§ myn § moeder, woeder

§ haar § Myn vriend! myn lieve broeder! Myn zoon! myn dochters
broeder!

Ach,

62 PAULUS EN VIRGINIA.

Ach! uw taal doorsnydt het hart Ach! uw taal doorsnydt het hart
Van de teêrste moeder. Van de teêrste moeder.

PAULUS, *met eene gesmoorde stem.*

Men voert haar weg... 'k moet van haar scheiden!

Neen, neen, ik overleef haar niet!..

O Dood! kom, eindig myn verdriet,

Opdat ik

Elk' dag, vol ichrik,

Geen erger lot my zie bereiden.

Hy bezwymt.

ALLEN.

Paulus! wees te vreên:

Ze is nog niet heen.

Men hoort van verre den trommel slaan.

VIRGINIA.

De trommel slaat; men geeft het sein alrede...

Men komt om my... vaar welt thans moet ik gaan.

PAULUS.

Helaas! dit oogenblik komt my wel duur te staan!

DE PASTOOR.

Gy zult haar weerzien: wees te vrede:

Dat u dit denkbeeld steeds verblyf.

VIRGINIA.

Die blyde hoop vervrolykt my.

MEVR. LA TOUR en MARGARETHA.

Die blyde dag komt ras naby.

PAU-

PAULUS.

Zy sterft voorzeker verr' van my!

DE PASTOOR.

Ach! laat haar gaan; ze is meer bedroefd dan gy!

Strek haar ten voorbeeld: wees kloekmoedig.

PAULUS.

Helaas! helaas! 'k ben haar van geen waardy;

Myn leven is voortaan rampspoedig.

MARGARETHA.

Virginia! myn dochter! blyf by my.

VIRGINIA.

Dat uw geluk myn éénigst doelwîr zy:

Dit denkbeeld maakt myn hart kloekmoedig.

DE PASTOOR en MEVR. LA TOUR.

Ach! laat haar ghan; ze is meer bedroefd dan gy:

Strek haar ten voorbeeld: wees kloekmoedig.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, DE GOUVERNEUR, MATROOZEN
SOLDAATEN, OFFICIEREN, INWOONERS,
NEGERS.

DE GOUVERNEUR.

De wind steekt op: wy moeten voort;

Men is om u nog wat gebleven.

VIRGINIA, tegen de matroozen, met
eene gesmoorde stem.

Ontrukt my dan aan die rampzalig noord,

Vóór dat het wreed vaarwel myn teder hart doorboort.

MEVR.

MEVR. LA TOUR *en* PAULUS.

o Smart! myn } dochter!
 } zuster! } gy moet voort!..

Tegen den Gouverneur.

Ge ontvoert my thans al 't vermaak van myn leven.

DE GOUVERNEUR *en* DE PASTOOR,

Weldra zult gy haar wederzien!

Laat u dees reiz' geen angst verwekken.

PAULUS, *de hand van Virginia grypende.*

Neen, nooit zal deze reiz' geschiën;

Neen, nooit zal zy van hier vertrekken.

PAULUS.

KOOR.

Neen, nooit zal deze reiz' Weldra zult gy haar weder-
 geschiën, enz. zien, enz.

VIRGINIA.

Vaar wel, vaar wel, myn lieve moeder!

PAULUS, *tegen den Gouverneur.*

Ge ontrukkt haar wreed aan haaren broeder.

MARGARETHA.

Denk slaag aan uwe tedre moeder.

MEVR. LA TOUR.

De gouverneur is haar behoeder.

DE PASTOOR, *tegen Paulus.*

Maar denk om haare tedre moeder.

DE GOUVERNEUR.

Vertrouw op my: 'k ben haar behoeder.

KOOR.

KOOR, *tegen Paulus.*

Vertrouwt, vertrouwt haar tedre moeder!

VIRGINIA.

Vertrouwt haar, Paulus! sta haar by;

Ach! zweet het my,

Myn lieve broeder!

DE GOUVERNEUR *en* MARGARETHA,

tegen Paulus.

Hoor.

PAULUS.

Neen!

MARGARETHA *en* DE PASTOOR.

Hy strekt, denk het vry,

Haar tot een' vader en behoeder.

VIRGINIA.

Vaar well denk aan my,

En draag zorg voor myn lieve moeder,

DE PASTOOR *en* MARGARETHA.

Weldra zult gy haar wederzien:

De gouverneur is haar behoeder.

MEVR. LA TOUR, *tegen den Gouverneur.*

Mynheer! wil haar uw' bystand biên;

Strek haar ten vader en behoeder.

Ach! myn hart lydt het meest' misfehien;

Want ik ben haar geliefde moeder.

PAULUS.

Ach! ik ben haar broeder:

Zonder my gaat zy nimmer heen:

Ik volg haar overal, myn moeder!

DE GOVERNEUR.

Vetrouw op my, en wees te vreên:
Ik ben haar vader en behoeder.

KOOR.

Ach, Paulus! wees te vreên:
Hy is haar vader en behoeder;
Stel u gerust, en hoor zyn reên:
Hy is haar vader en behoeder.

MARGARETHA en DE PASTOOR.

Hoor!

PAULUS.

Neen!

MARGARETHA en DE PASTOOR.

Vetrouw op hem, en wees te vreên.

PAULUS.

Ik volg haar overal, myn moeder!

VIRGINIA.

Vaar wel! denk aan my!

DE GOVERNEUR, MARGARETHA,
DE PASTOOR.

Weldra zult gy haar wederzien, enz.

MEVR. LA TOUR.

Ach! myn hart lydt het meest, mischiên; enz.

PAULUS.

Neen, nooit zal deze reiz' geschiên; enz.

K O O R.
 Hoor, gy zult haar wederzien.

VIRGINIA.

Vaar well denk aan my, enz.

DE GOUVERNEUR, MEVROUW LA TOUR,
 MARGARETHA, DE PASTOOR.

Hoor....

PAULUS.

Neen, neen!

Zonder my gaat zy niet heen.

DE GOUVERNEUR.

Weldra, enz.

K O O R.

Hy strekt, enz.

*Virginia wordt door een' Matroos weggevoerd,
 terwijl de Inwooners Paulus en Meyrouw
 La Tour tegenhouden.*

VIRGINIA, *zich losrukkende en naar
 Paulus vliegende.*

Ach! Paulus!... ach! myn lieve broeder!

*Zy vliegt in de armen van Paulus, die met
 haar tracht weg te lopen.*

K O O R.

Weldra zult gy haar wederzien, enz.

PAULUS.

Neen, nooit zal deze reiz' geschiën, enz.

DE GOUVERNEUR.

Weldra, enz.

Virginia wordt van Paulus gescheiden door de Matroozen; de Inwoonars verzekeren zich van Paulus, en pogen, met den Pastoor en zyne moeder hem te vertroosten, terwijl Virginia, door de Matroozen, Soldaaten, en den Gouverneur voortgesleept wordt; zy houdt haar' zakdoek voor haare oogen, en werpt dien haare moeder toe.

VIRGINIA, met eene gesmoorde stem.

Vaar wel, vaar wel, myn lieve moeder!

Mevrouw La Tour raapt den zakdoek van haare Dochter op, bedekt zich daarmede het aangezicht en bezwymt; zy wordt door eenige Vrouwen in huis gebragt.

Einde des tweede bedryfs.

DERDE BEDRYF.

*Het tooneel verbeeldt het strand; op de eene
zyde staat een rots, een weinig verheven.
Het is byna nacht.*

E E R S T E T O O N E E L.

PAULUS, DE PASTOOR.

D U O.

PAULUS, *verwilderd heen en weder lopende.*

Zy is verdwenen!

'k Moet om haar wenen:

Ze is weg! ik zie haar nimmer weer.

DE PASTOOR.

Stel u gerust, en schrei niet meer.

PAULUS.

Al 't geluk heb ik met haar verloren!

Nog gisten heb ik haar gezien;

Ik mocht toen hier haar stem nog horen:

Hoe ligt kan ons 't geluk ontvliên!

Myu zuster is voor my verloren!

DE PASTOOR.

Stel u gerust en schrei niet meer.

PAULUS.

Ze is weg! ik zie haar nimmer weêr.
 Haar moeder, haar ontaarte moeder
 Veroorzaakt haar en my veel smart,
 Haar kind, de wellust van myn hart,
 Was alles voor haar' tedren broeder.
 'k Had hier zo menig' blyden dag,
 Wanneer ik haar steeds by my zag;
 Een zoete band veréende in 't kort ons door het huwlyk....
 Ydle hoop! ik vlei my niet meer:
 Helaas! ik zie haar nimmer weêr!
 Dit eiland is voor my afschuwlyk.
 Zy is verdwenen! enz.

DE PASTOOR.

PAULUS.

Gy ziet haar weêr,
 ze is niet verloren.

Neen, al 't geluk heb ik
 met haar verloren.

PAULUS.

Indien zy myn vaarwel voor 't minst had aangehoord,
 Indien de menigte my niet had wederhouên
 Om haar gezicht voor 't laatst te aanschouwen,
 Ik zou te vreden zyn: ik had haar dan gevraagd:
 Virginia! indien, gedurende al myn leven,
 Een woord my is ontgaan, het welk u heeft mishaaagd,
 Dan zult gy 't immers my vergeven,
 Een gy my, voor altoos, verlaat?...
 'k Had haar gezegd: Vermits gy gaat
 Word ik door droefheid sel bestreden;
 Maar gy, leef verr' van my gelukkig en te vreden;

Vaar wel, Virginia!... Maar 'k zie, mynheer! gy schreit:
Virginia heeft ons verlaten!

DE PASTOOR.

Maar heeft men niet gezegd dat haare afwezigheid
Zo lang niet duren zal: laar deze troost u baten;
In weinig maanden....

PAULUS.

Ach! zy gaat naar 't eind van de
Zo zy myn ongeluk en 't haare had geraden, (aard!
Nooit had zy dit verblyf, ons beiden zoveel waard',
(Offchoon men elders haar met rykdom had beladen,)
Verlaten om een land, waar zy my misfen moest.
Dit eiland is wel wild en woest;
Maar helder bronnat, dadelboomen,
En myn Virginia, ik wenschte nooit iets meer.
Maar gy hebt my gezegd, mynheer!
Als dat men door het goud geboorte, rang en eer
Kan in 't beschaafde Euroop' bekomen.
'k Zal naar Bengale gaan, en, als ik wederkeer,
Zal 'k ryk genoeg zyn, om Virginia te trouwen....
Wist ik nu maar een fchep, niets zou my wederhouën.

DE PASTOOR.

Gy wilt haar moeder dan verlaten?

PAULUS.

Ach, mynheer!
Haar moeder is voor my niets meer!

DE PASTOOR.

Ende uwe? ...

PAULUS.

Ach, het is waar!.. gy hebt gelyk, myn vader!

Ze is teder en ze is goed te gader:

Zy zou zich van haar' zoon niet scheiden; neen, & neen!

Om haar alleen zal ik hier blyven.

DE PASTOOR.

Terwyl uw zuster reist verkrygt gy kundigheên;

Ik zal u daagelyks zien; ik zal u leren schryven?

Opdat, wanneer zy wederkeert,

Gy in het geen zy weet ook moogt gevorderd wezen.

PAULUS, *schielyk.*

Och ja! ik bid dat gy 't my leert:

Opdat ik aan haar schryve.

DE PASTOOR.

Ik zal u leren lezen:

Het lezen komt om meest te baat,

Het geeft ons troost en moed als alles ons verlaat:

De beste vrienden zyn de boeken, indedaad:

Zy kunnen onze smart genezen.

PAULUS, *met een gevoeltvolle gulhartigheid.*

'k Behoeft niet te kunnen lezen,

Zo lang zy hier was; neen, ik was wel in myn' schik.

Zy had niet meer geleerd dan ik;

Zy wist niet anders dan haar' naam in 't zand te trekken;

En 't was het éénigste het welk ik lezen kon.

Het

Het mogt ons vaak tot troost verfirekken,
 Wanneer zy dit op nieuw begon,
 Indien zy haaren naam niet weêrvond als te voren.

DE PASTOOR,

Daar komt uw moeder.

PAULUS.

'k Heb toch alles niet verlorent

T W E E D E T O O N E E L .

PAULUS, DE PASTOOR, MARGARETHA.

PAULUS.

Ach, moeder! ze is dan weg!

MARGARETHA.

Ach, lieve Paulus! ja!

Ik kom u troosten, en betreur Virginia;
 Haar moeder, myn vrindin, is radeloos door smarte,
 Zy is wanhopig, en de rouw verscheurt haar 't harte:
 Kom, laat ons by haar gaan: mischien.....

PAULUS, hevig.

Myn moeder?... ik haar wederzien!...
 Neen, nooit kom ik haar onder de oogen:
 Zy heeft myn hart te wreed gewond:
 Een ander moog' haar traanen drogen!...
 Ik wederkeren op den grond,
 Waar zich Virginia bevond!...

24 PAULUS EN VIRGINIA,

De tuin, de bloemen, 't bosch, 't zou alles duizendmaalen

Haar' lieven naam my doen herhalen!

'k Zou tuerig met Fidel in onzen omtrek dwaalen!

Het arme dier, dat overal

Haar zoekt, maar, evenmin als ik, haar vinden zal,

Zou my nog meer verdriet verwekken.

Neen, lieve moeder! neen, ô neen!...

Maar zie, gaan wy te samen heen,

Verlaten wy dees plaats, laat ons naar elders trekken:

'k Ga lieft' naar de Indiën, dan dat ik hier verkwyn';

'k Zal voor u werken, en gy zult gelukkig zyn.

MARGARETHA.

Wat voorstel doet ge my!... 'k zou myn vriendin verlaten,

Nu zy gefolterd wordt door smart!...

Ach, Paulus! ik herken niet meer uw teder hart!

Kom, ga met my! wat kan ons hier het toeven baten?

Zie, de avond valt; de lucht betreft:

En dit voorspelt...

PAULUS, *verschrikt.*

... Wat zegt ge? een' storm!...

Naar de zee ziende, en uitbarstende in

waanen.

Ik wil haar

Ach! myn Virginia wordt door de zee verzwelgen! *(volgen!)*

DE PASTOOR.

Klim liever eens op gintschen top.

PAULUS, *een weinig geruster.*

Hy heeft gelyk: de maan komt aanstonds op:
 Zy zal misfchien de wolken doen verdwynen.
 Maar kan men verr' zien van die hoogte langs den vloed?

DE PASTOOR.

Tot aan het Ambergiland.

PAULUS.

Goed.

Kom, moeder! klim met my dan op die rots. 'k Schep
 Wy wachten tot de maan zal schynen; (moed;
 Wanneer wy, by haar licht, misfchien,
 De groote vlag van 't fchip des gouverneurs nog zien.
 Virginia wendt ligt haare oogen naar dees ftrecken.
 Wy zullen deze nacht gedurig van haar fpreken;
 En morgen, als de dag begint vroeg door te breken,
 Dan zoeken wy haar nog.

Hy klimt alleen op de rots.

DE PASTOOR, *tegen Margaretha.*

Ik bid u, volg hem na;
 En wil vooral hem tot bedaardheid toch vermaanen.

MARGARETHA.

Maar myn yndin, die, nat van traanen,

Den zakdoek van Virginia...

PAULUS, *te rug komende.*

Ach! zy heeft dan nog iets: zy mag zich wel verblyden.
 Maar ik heb niets dan d'angst dien ik om haar moet lyden.

Paulus en Margaretha klimmen op de rots;

De Paffoor blyft beneden.

TRIO.

76. PAULUS EN VIRGINIA,
T R I O.

MARGARETHA.

Ziet gy ook iets?

PAULUS.

Neen, ik zie niets.

DE PASTOOR.

Ach, hy ziet niets!

PAULUS.

Ó! De nacht doet van angst my beven!

Op dezen vloed

Is al myn goed,

't Geluk, de hoop van al myn leven.

MARGARETHA en PAULUS.

Ach! wy zien niets!

Het bliksemt.

PAULUS.

't Bliksemvuur

Verschrikt me in dit uur,

Een naare stilte doet my beven:

't Stemt alles samen met myn smart;

De nacht heeft al myn hoop verdreven,

En de dood blyft slechts in myn hart.

MARGARETHA en DE PASTOOR.

PAULUS.

Ó! Laat de hoop u niet begeven!

Onsteken we op dees rots een

vuur: mischien

Zal dan voor 't minst Virginia De nacht heeft al myn hoop
toch zien verdreven.

Wat rouw hier om haar afzyn En de dood blyft slechts in
wordt bedreven, myn hart.

Het dondert.

PAULUS.

Hoort gy dien ysfelyken slag!

Hoort gy den stormwind zich verheffen!...

God! ik smeek op myn kniën u, ach!

Spaar toch myn zuster voor elk' slag!

Laat my alléén de donder treffen!

Het dondert sterker.

MARGARETHA en DE PASTOOR.

PAULUS.

God! ik smeek op myn kniën
u, ach!

Spaar toch zyn zuster voor
elk' slag!

Laat verr' van 't schip de donder
treffen!

God! ik smeek op myn kniën
u, ach!

Spaar toch myn zuster voor
elk' slag!

Laat my alléén de donder treffen!

DERDE TOONEEL.

MARGARETHA, PAULUS, DE PASTOOR, JOSEPH,
INWOONERS, met touwen, enz. *Het dondert
en blikfemt aanhoudend.*

DE PASTOOR, tegen de Inwooners.

Wel nu?

EEN INWOONER.

De havenmeester ducht

Een' vreesfelyken storm: de lucht

78. PAULUS EN VIRGINIA.

Is zwart; het westen gloeit. Hy heeft bevel gegeven
Om vuur te stoken op het strand, opdat vooral
Het schip des gouverneurs geen schade lyden zal.

PAULUS.

Ach, myn Virginia!... Ik sidder voor haar leven!

...! DE PASTOOR.

Stel u gerust: 'er is nog geen gevaar,
Myn waarde Paulus! neen.

JOSEPH, tegen Paulus.

Ziedaar.

Wat my Virginia belast heeft u te geven.

PAULUS.

Haar halsfieraad!...

JOSEPH.

Zy wil dat gy

Het wél bewaren zult, tot zy

Te rug komt.

PAULUS.

Verlaat my niet dan met myn leven!

DE PASTOOR.

Maar, Paulus! wilt gy deze liën

Niet in hunn' arbeid bystand biën?

PAULUS.

Zeer gaarne: ik zal my by hen voegen.

DE PASTOOR, tegen Margaretha.

Dit baat hem mogelyk in zyne ontfeltenis:

Hy zal geruster zyn zo lang hy bezig is.

V I E R-

VIERDE TOONEEL.

MARGARËTHA, DE PASTOOR,
JOSEPH, INWOONERS; DE HAVENMEES-
TER, verzeld van SOLDAATEN met

flambouwen. Alles is in beweging op
den oever. Paulus werkt met de In-
wooners.

DE HAVENMEESTER, *schepelyk.*

Myn vrienden! ik zie met genoeg

Dat myn bevelen zyn volbragt.

Ik vrees een ysfelyke nacht:

De wind steekt op uit al zyn kracht.

De hitte is byna om te smoren:

'Er is een schip naby de kust:

'k Ben daar omtrent zeer ongerust.

Poogt toch de inwooners aan te sporen,

Inmiddels ik aan dezen kant

Soldaaten plaatsfen zal langs 't strand,

Om naauw op alles acht te geven.

Ik bid dat ge ook op alles let:

Opdat door onze zorg het leven

Der schepelingen word' gered.

Hy vertrekt.

VTFDE TOONEEL.

MARGARETHA, DE PASTOOR, PAULUS,
JOSEPH, INWOONERS, SOLDAATEN.

MARGARETHA.

Helaas!

DE PASTOOR.

Schep moed, mevrouw! 'er is nog niets te schro-
Gy ziet dat, ingeval het schip (men:
Mogt stoten op een rots of klip,
Men dadelyk te hulp zou komen.

MARGARETHA.

Pastoor! draag zorg voor mynen zoon:
Zyn stoutheid heeft my vaak doen beven;
Bedaar hem, ik zal my naar myn vriendin begeven,
Opdat ik haar myn' bystand toon'.

Zy vertrekt.

ZESDE TONEEL.

DE PASTOOR, PAULUS, INWOONERS,
SOLDAATEN.

FINALE.

DE PASTOOR.

Myn vrienden! in dees gevaren
Toone elk van u om 't zeerst' zyn' moed;
Wilt toch geen zorg noch moeite sparen,
Opdat gy nog het schip behoedt,

KOOR

KOOR VAN INWOONERS, *bezig met planken en duigen aan elkander te binden.*

Werken wy, opdat het word' behoed.

Harde donderslagen; het tooneel wordt enkel door den bliksem verlicht.

EEN INWOONER, *op de rots.*

Ik zie daar twee schepen beneen:

Laat ons toch het vuur versterken;

Zy stoten vreeslyk tegen een:

O Vrinden! laat ons yvrig werken.

PAULUS, *naar den Pastoor lopende.*

Hy spreekt van twee!... wat yslykheên!...

Virginia! waart gy gebleven!...

Ach! zy stoten tegen een...

Virginia... ach, gy zult sneven! —

Wat yslykheên!

DE PASTOOR.

Wees toch te vreên.

PAULUS!

Zulk een beminlyk kind begeven,

In dit ontzagchlyk oogenblik...

Heeft ooit een moeder dit bedreven?...

Hoe wordt haar kind geprangd door schrik!..

Zy ziet het einde van haar leven,

En zy beschuldigt haar als ik.

PAULUS EN VIRGINIA,

DE PASTOOR.

PAULUS.

Denk dat zy de oorzaak van haar leven, Hoe wordt, enz.
In dit gevaarlyk oogenblik,
Haar leed, haar' angst reeds heeft
vergeven.

Kanonschooten en blikfems,

EEN MATROOS.

Het schip des Gouverneurs doet reeds het noodsein horen.

PAULUS.

o Smart!

DE MATROOS.

Hy heeft alreê zyn groote mast verloren.

Een noodschoot van verre.

Het onweder wordt nog zwaarder; het tooneel is geheel duister.

PAULUS, KOOR VAN INWOONERS.

Men roept om hulp met dezen schoot:

Ach! redt myn zuster

Laat ons hen redden } uit den nood.

*Paulus wil zich in zee werpen; de Pastoor
houdt hem tegen.*

ZEVENDE TOONEEL.

DE PASTOOR, PAULUS, INWOONERS, SOL-
DAATEN, MARGARETHA; MEVROUW
LA TOUR, *met losse hairen.*

PAULUS, *tegen den Pastoor.*

Laat los, laat los, ik wil 'er heen!

MARGARETHA.

Myn zoon!....

PAULUS, *hevig.*

Laat my los!... Hoort gy niet, daar beneên!...

Laat los, laat los, ik moet 'er heen!...

Noodschooten.

PAULUS.

MARGARETHA.

Hoort gy dit ysfelyk gerucht! Neen, myn zoon! blyf, 't is
zonder vrucht;

Het kanon doet hunn' toestand Ach! blyf toch by my! wil my
horen; horen.

Ik vlieg heen,

Neen, myn zoon! enz.

Ik moet naar beneên...

Ik red haar, of ik ga verloren!

*Paulus omhelst zyne moeder, slaat de oogen ten
Hemel, rukt zich los van de geenen die hem om-
ringen, klimt schieelyk op de rots, en springt in
zee. De storm verheft zich; het onweder wordt
zeer hevig.*

PAULUSE NVIRGINIA,
AGTSTE TOONEEL.

MEVROUW LA TOUR *ligt bezwymd*; MARGARETHA *en* DE PASTOOR *zyn bezig om haar te helpen*. DE HAVENMEESTER *verschynt met eenige SOLDAATEN, die hy aan den oever plaatst; doch zodanig dat de zee in het gezicht der aanschouwers is. Verscheiden MATROOZEN zyn op de rotfen, van waar zy planken en touwen in zee werpen. Vervolgens ziet men het schip van den GOUVERNEUR verschynen, gestingerd door den storm, zonder masten noch zeilen; VIRGINIA staat op het agterste gedeelte van hetzelfde overeinde, zich aan een touw vasthoudende met de eene hand, en de andere uitstreckende naar de geenen die op den oever staan; LABI ligt voor haar op de kniën, *en schynt haar te smeken om met hem in zee te springen. Het tooneel is nu geheel door den bliksem verlicht, en dan weder oogenblikkekyk in de verschriklykste duisternis.**

K O O R.

Welk een schromen!

Wy zien haar ons ontnomen.

De gantsche lucht is in vuur.

Vermogend vader der natuur!

Wy bidden u, laat haar den storm ontkomen.

In dit verschriklyk uur

Is ons alle hoop benomen.

*De donder slaat in het schip, het verbryzelt,
en Virginia zinkt met hetzelfde.*

K O O R.

K O O R.

Ach! ach! ach! ach!

Alles vergeefs!... Hoort hun geklag...

De dood vernielt hun jeugdig leven:

Men schrei, men schrei: zy zyn niet meer,

Wy zien hen nimmer weér.

Virginia! moest gy met Paulus sneven!

N E G E N D E T O O N E E L.

Het onweder houdt op; de lucht wordt helder en de dag breekt door. Een zachte ritournel kondigt de aankomst van PAULUS en ZABI aan, die VIRGINIA op het tooneel brengen. DE PASTOOR roept: Daar zyn zy! en allen roepen met de uiterste blydschap: Zy zyn gered! Paulus, Zabi, eenige Negers en Virginia verschynen op het strand; Paulus neemt haar in zyne armen, en brengt haar met hulp van Zabi vóór op het tooneel. Zy is bezweken; Paulus houdt haar eenigen tyd op zyn knie; gedurende eene zachte harmonie komt zy allengs weder by, en Paulus ziende, wil zy hem omhelzen; doch beiden kunne moeders gewaar wordende vallen zy haar om den hals, onder het uiten van de grootste vreugd.

L A A T S T E T O O N N E E L.

DE VORIGEN; DE GOUVERNEUR, *bleek*
en buiten adem, met losse hairen.

Welk een geluk! zy is gered!...

In 't oogenblik, wanneer de sloep wierd uitgezet,
 En ik daar in haar wachtte, om haar naar 't strand te leiden,
 Heeft my een rukwind van het zinkend schip gescheiden,
 Neen, ongelukkig kind! neen, tedre moeder! neen,
 Gy zult elkander niet verlaten;

Ik ga naar Frankryk, maar alleen:

'k Hoop dat myn yver by mevrouw Saint Phar zal baten:

'k Zal haar bewegen dat ze u steeds genegen zy;

En zo 't my niet gelukt., Wel nu, 'k ben ryk en vry,
 Dan neem ik uw geluk te vestigen op my.

Tegen Zabi.

Gy, braave zwart! die u zo moedig hebt gedragen,
 En voor Virginia zo stout u zelv' dorst wagen!

Ziedaar myn beurs; wees vry. Wy zien in dit geval
 Dat ware liefde en deugd nooit vruchtloos wezen zal.

KOOR.

K O O R.

Nu is alle smart verdreven:

Dat het vermaak het leed verwinn'.

o Teder paar! gy zult
Hoe zullen wy altoos } te vreden leven;

Nu { gy } in 't eind' veréend { zyt }
 { wy } { zyn } door de min.

E I N D E.

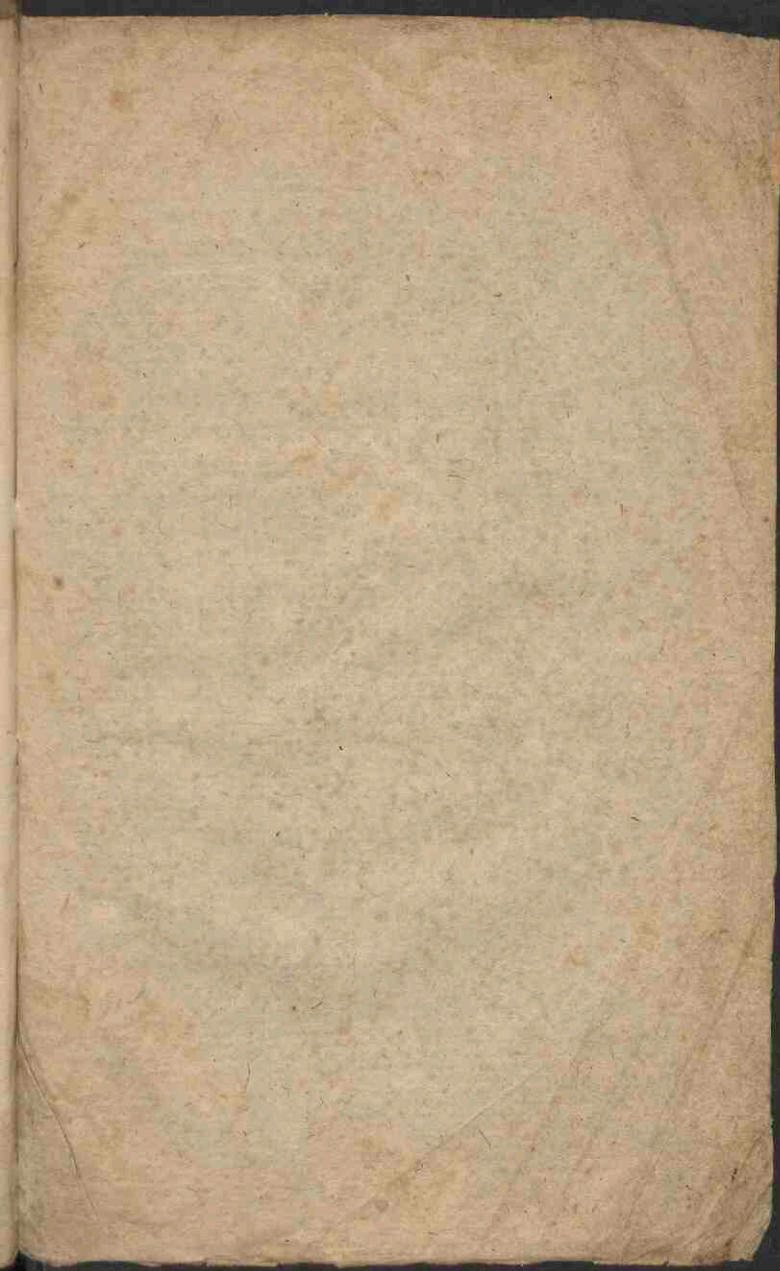
T O O K E E L
N O O T

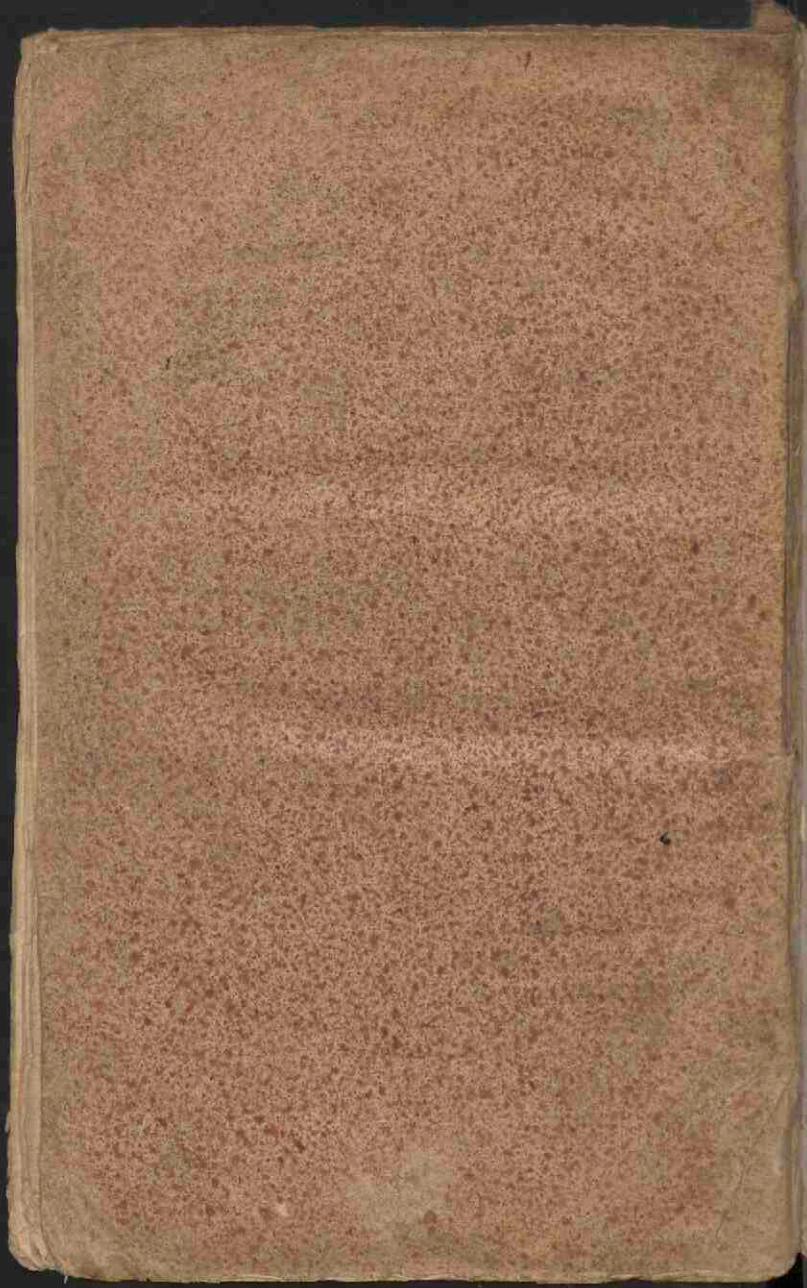
Deze is de...
Deze is de...
Deze is de...
Deze is de...
Deze is de...

E I N D

Geen Exemplaaren zullen voor echt erkend worden,
dan die, welke door den *Secretaris* van den *Nationaalen*
Stads Schouwburg ondertekend zijn.

W. J. L. Zaverkorn,
M. J.

deze strook niet verwijderen

DE WINKEL 966

signatuur:

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

2304 209 0

